बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

आ.ब. २०७९/०८०

ANNUAL PROGRESS REPORT

Fiscal Year 2079/080 (16 July 2022 - 15 July 2023)

मधेश प्रदेश सरकार

प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्र

Provincial Research and Training Center

मुजेलिया जनकपुरधाम, धनुषा

मा. सरोज कुमार यादव
Hon. Saroj Kumar Yadav
मुख्यमन्त्री
Chief Minister

फोन नं. ०४१-५२७३०३, ५२३१३३
PH. No.: 041-527303, 523133
Website : www.ocmcm.p2.gov.np

मधेश प्रदेश सरकार
Government of Madhesh Pradesh
मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
Office of the Chief Minister and Council of Ministers
जनकपुरधाम, धनुषा, नेपाल
Janakpurdham, Dhanusha, Nepal

शुभकामना

राष्ट्रहित, लोकतन्त्र र अग्रगामी परिवर्तनका लागि नेपाली जनताले पटक पटक गर्दै आएका ऐतिहासिक जनआन्दोलन, मधेश विद्रोह, सशस्त्र संघर्ष, त्याग र गौरवपूर्ण बलिदानबाट प्राप्त सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको माध्यमद्वारा दिगो शान्ति, सुशासन, समृद्धिको आकांक्षा हासिल गर्न प्रभावकारी सेवाप्रवाह, प्रतिष्पर्धी कर्मचारी र नागरिकमैत्री जनप्रतिनिधि आजको आवश्यकता रहेको छ। उक्त आवश्यक्तालाई मध्यनजर गर्दै कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिहरूको क्षमता विकास, अध्ययन अनुसन्धान कार्यलाई संरक्षण, प्रवर्धन गरी प्रदेश सरकारका लागि प्रबुद्ध सल्लाह सुझाव उपलब्ध गराई समतामूलक तथा समन्यायिक समाज निर्माणमा योगदान पुर्याउने प्रदेश अनुसान्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रले महत्वपूर्ण भुमिका खेल्ने अपेक्षा राखेको छु।

यसका लागि प्रदेश सरकारले स्रोत साधन उपलब्धताको सुनिश्चितता प्रदान गरेको व्यहोरा सहर्ष जानकारी गराउन चाहन्छु तथा अगामी दिनमा समेत यसलाई निरन्तरता दिने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछु। यसै सन्दर्भमा प्रदेश तथा स्थानीय तहहरूबाट सम्पादन गरिने कार्यलाई प्रभावकारी ढङ्गबाट सम्पादन गर्ने दिशामा उपलब्ध स्रोत साधनको दक्षतापूर्ण उपयोग गर्न केन्द्रले क्षमता विकास तालिमहरू सञ्चालन गर्दै आइरहेको छ। अगामी दिनहरूमा यस केन्द्रले अन्तरसरकार सम्बन्ध सुदृढीकरणका लागि सङ्घीय, प्रदेश र स्थानीय सरकार बीच समन्वय र सहकार्यको लागि सार्थक दिशामा अग्रसर हुने अपेक्षा राखेको छु।

केन्द्रले आफ्नो दोस्रो वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी सार्वजनिक गरेकोमा मलाई अत्यन्त खुशी लागेको छ। प्रतिवेदनमा उल्लिखित सम्पन्न क्रियाकलापहरूबाट प्राप्त उपलब्धिहरूको माध्यमले स्थानीय तहको कार्य सम्पादनमा सहयोग प्राप्त हुने विश्वास गरेको छु। साथै, प्रदेश तथा स्थानीय तहका कर्मचारी एवं जनप्रतिनिधीहरूको क्षमता अभिवृद्धि तथा संस्थागत सबलीकरण मार्फत सुशासन कायम भई "समग्र मधेश, समृद्ध प्रदेश" को आकांक्षा हासिल गर्न योगदान गर्न सकोस भन्ने शुभकामना व्यक्त गर्दछु।

अन्त्यमा, यो प्रतिवेदन तयार गर्ने कार्यमा संलग्न प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रका पदाधिकारीहरू, प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम लगायतका विकास साझेदार एवं यस सम्बन्धमा राय, सुझाव र पृष्ठपोषण प्रदान गर्ने सम्वद्ध सबैप्रति हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु।

धन्यवाद !

सरोज कुमार यादव
मुख्यमन्त्री

दुई शब्द

समन्वय, सहकार्य र सहअस्तित्वको संवैधानिक मर्म सहितको सङ्घीय संरचनालाई व्यवस्थित बनाउँदै अन्तर सरकारी सम्बन्धलाई सुदृढ गर्ने लक्ष्य हासिल गर्नका लागि प्रदेश र स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि एवं कर्मचारीहरुलाई सार्वजनिक प्रशासन, विकास व्यवस्थापन, प्रभावकारी सेवा प्रवाह विषयमा क्षमता विकास गर्नुका साथै संस्थागत सुदृढीकरण कार्यमा सघाउ पुर्याउन मधेश प्रदेश सरकारको प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्र (स्थापना तथा कार्य सञ्चालन) आदेश, २०७८ बाट स्थापना भएको प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रको दोस्रो वार्षिक प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्न पाउँदा खुसी लागेको छ । प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रले आ.व. २०७८/०७९ को स्वीकृत बार्षिक कार्यक्रम अन्तर्गतका महत्वपूर्ण क्रियाकलापहरू कार्यान्वयन गर्न सफल भएकोमा सम्बद्ध सबैको योगदानको कदर गर्दै धन्यवाद प्रकट गर्दछु ।

"दक्ष जनप्रतिनिधी र कर्मचारी प्रशासन; दिगो विकास, समृद्धि र सुशासन" को संस्थागत मान्यतालाई आत्मसात् गरी यस केन्द्रले स्थापना कालदेखि नै जनप्रतिनिधि र कर्मचारीका लागि प्रशिक्षण आवश्यकताको पहिचान, प्रशिक्षण सामग्री एवम् प्रशिक्षण पाठ्यक्रम निर्माण, प्रशिक्षण सञ्चालन तथा अनुगमन र मूल्याङ्कन, अनुसन्धान सम्बन्धी कार्यलाई निरन्तरता दिदै आएको छ ।

कर्मचारी र जनप्रतिनिधिको क्षमता विकास, कर्मचारीका लागि सेवा प्रवेश तथा सेवाकालीन तालिमका साथै विभिन्न बिषयमा अभिमुखिकरण सञ्चालन, स्थानीय तहहरूको संस्थागत विकासमा सहयोग, प्रशिक्षण केन्द्रको विधमान भौतिक पूर्वाधार मर्मत संभार तथा मेशिनरी उपकरणहरूको खरीद जस्ता कार्यहरू सम्पन्न गर्न सफल भएकोमा खुसी व्यक्त गर्न चाहन्छु । प्रदेश सरकार र स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूलाई गुणस्तरीय प्रशिक्षणको माध्यमले क्षमता अभिबृद्धि गराउने दिशामा एउटा उत्कृष्ट केन्द्र (Centre of Excellence) को रुपमा स्थापित हुने कुरामा मैले विश्वास लिएको छु ।

माथि उल्लेखित कार्यहरू सम्पन्न गर्न यस केन्द्रलाई निरन्तर दिशानिर्देश एवं मार्गदर्शन गर्नुहुने मधेश प्रदेशका माननीय मुख्यमन्त्री श्री सरोज कुमार यादवज्यू, प्रदेश सरकारका श्रीमान नि. प्रमुख सचिव किशोर कुमार चौधरीज्यू, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय मधेश प्रदेश, सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान र प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रसँग सम्बद्ध सबै विकास साझेदारहरु प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु ।

सतार अंसारी
कार्यकारी निर्देशक

कार्यकारी सारांश

मधेश प्रदेश सरकारको गठन (स्थापना तथा कार्य सञ्चालन) आदेश, २०७८ बाट स्थापित प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रले स्वीकृत वार्षिक योजना अनुसार क्षमता विकासको क्रियाकलाप कार्यान्वयन गरेको दुई वर्ष पूरा भएको छ । प्रशिक्षण पाठ्यक्रम निर्माण, क्षमता विकास कार्यक्रमको कार्यान्वयन, केन्द्रको मानव संसाधन विकास, प्रदेश तथा स्थानीय तहसँग सम्पर्क, समन्वय र साझेदारी, पुराना संरचनाको मर्मत सम्भार र कार्यालय परिसरको सौन्दर्यीकरण जस्ता कार्यक्रमहरू यस आर्थिक वर्षमा कार्यान्वयन भएका छन् ।

यस आर्थिक वर्षमा प्रदेश र स्थानीय तहका लागि क्षमता विकासका कार्यक्रम, तालिमको आवश्यकता पहिचान र सोका आधारमा वार्षिक कार्यक्रम र बजेट निर्माण कार्यको निरन्तरता प्रदान गरिएको छ । स्थानीय तहको प्राथमिकतामा रहेका संस्थागत विकासका लागि आवश्यक योजना/कार्ययोजना/रणनीति तर्जुमा गर्ने कार्यमा आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग गर्ने कार्य यस वर्षको उल्लेखनिय कार्यहरू रहेका छन् । यस आ.व. मा प्रदेश र स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीका लागि लामो र छोटो अवधिका कुल ७६ वटा तालिमहरू सञ्चालन भए जसबाट २६४८ जनाले क्षमता विकासको अवसर प्राप्त गरेका छन् ।

स्थानीय तहका नवनिर्वाचित वडाध्यक्षहरूका लागि उनको भूमिका र जिम्मेवारी, योजना तर्जुमा र अनुगमन, राजश्व सुधार र कानुन निर्माण बारे अभिमुखीकरण यसै आर्थिक वर्षमा सम्पन्न भयो । त्यसैगरी, लैंगिक उत्तरदायी बजेट सम्बन्धी अभिमुखीकरण, स्थानीय तहमा संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन **(LISA)** र वित्तिय सुशासन जोखिम मुल्याङ्कन **(Fiduciary Risk Assessment)** कार्यान्वयनको फलोअप तथा अनुगमनले निरन्तरता पायो । साथै, यस केन्द्रका विधमान प्रशिक्षण कक्षहरू र कार्यालयको भौतिक संरचना मर्मत संभार, वेबसाईट अद्यावधिक तथा जेनेरेटर एवं अन्य मेशिनरी उपकरणहरूको खरीद सम्बन्धी कार्यहरू सम्पन्न भएका छन् ।

स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान, नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान लगायतका प्रशिक्षण केन्द्रहरुबाट तयार पारिएका पाठ्यक्रमहरुलाई आधार बनाएर केन्द्रको पाठ्यक्रम समितिबाट तयार भई सञ्चालक समितिबाट स्वीकृत गरिएका पाठ्यक्रमका आधारमा यस आ.व.मा १४५ जना कर्मचारीहरूले ३०-कार्यदिने सेवाकालीन तालिम प्राप्त गरेका छन् । यि क्षमता विकास सम्बन्धी क्रियाकलापहरू संचालन गर्ने क्रममा विभिन्न विषयका १७८ जना स्रोत व्यक्तिहरू यस केन्द्रको रोष्टरमा समावेश भएका छन् । केन्द्रमा कार्यरत कर्मचारीका लागि तालिम सहजिकरण विषयमा प्रशिक्षक प्रशिक्षण सञ्चालन हुनुका साथै स्रोत केन्द्रको रुपमा पुस्तकालय स्थापना तथा सञ्चालन आदि यस आर्थिक वर्षमा सम्पादन गरिएका थप कार्यहरू रहेका छन् । केन्द्रको स्थापनादेखि हालसम्म सञ्चालित क्रियाकलापले संस्थागत विकासको मजवुत जग निर्माण भएको छ ।

विषय सुचि

विषयवस्तु	पेज नं.
१. पृष्ठभूमि	१
२. केन्द्रको दीर्घकालीन सोंच, ध्येय र उद्देश्य	२
३. सम्पन्न भएका क्रियाकलापहरूको विवरण	३
(१) केन्द्रको आ.व. २०७८/०७९ को वार्षिक प्रतिवेदन पेश	३
(२) तालिम सहजिकरणबारे प्रशिक्षक तालिम	४
(३) कर्मचारीको वैयक्तिक विवरण प्रणालीबारे अभिमुखिकरण	५
(४) केन्द्रको विधमान भौतिक पुर्वाधारको मर्मतसम्भार	५
(५) तालिमको पाठ्यक्रम निर्माण	६
(६) कर्मचारीको सेवाकालिन तालिम	६
(७) मध्यमकालीन खर्च संरचना सम्बन्धी तालिम	८
(८) स्थानीय तहको संस्थागत क्षमता स्व-मूल्याङ्कन (LISA)	९
(९) स्थानीय तहको वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्यांकन (FRA)	११
(१०) जिल्ला समन्वय समितिसँग समन्वय बैठक	१२
(११) लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट (GRB) सम्बन्धी अभिमुखिकरण	१३
(१२) संस्थागत विकासका लागि योजना/कार्ययोजना/रणनीति निर्माण	१४
(१३) स्थानीय तहका नवनिर्वाचित वडाध्यक्षहरूका लागि तालिम	१५
(१४) प्राविधिक कर्मचारीहरूका लागि भवन संहिता सम्बन्धी तालिम	१६
(१५) वातावरणीय मूल्याङ्कन सम्बन्धी तालिम	१७
(१६) पुस्तकालय स्थापना र सञ्चालन	१८
(१७) हिंसामुक्त समाज निर्माणमा बिद्धार्थिहरूको भूमिका बिषयक अन्तर्क्रिया	१९
(१८) अन्तर्राष्ट्रिय विकास साझेदारहरूसँग अन्तर्क्रिया र छलफल	२०
(१९) माननिय मुख्यमन्त्रीज्यूबाट केन्द्रको अवलोकन	२१
(२०) अन्तर-प्रदेशिय सिकाई आदान प्रदान	२२
(२१) वार्षिक रणनीतिक कार्यान्वयन योजना तयारी कार्यशाला	२२
(२२) प्रदेश समन्वय समितिको बैठक	२३
४. तालिम सहभागीहरूको सारांश	२४
५. समन्वय र सहकार्य	२६
६. आर्थिक प्रगतिको विवरण	२७
७. मानव संशाधन	२७
अनुसुची	
१. LISA मा उच्चतम् अङ्क प्राप्त गरेका क्रमशः २० वटा स्थानीय तहहरूको नामावली	३१
२. स्वमूल्याङ्नको कार्य सम्पन्न गर्न नसकेका स्थानीय तहहरूको नामावली	३२
३. FRA को नतिजा पोर्टल मार्फत प्रकाशन गरेका स्थानीय तहहरूको नामावली	३३
४. आ.व. २०८०/०८१ मा सञ्चालनका लागि स्वीकृत कार्यक्रमहरू	३७
५. मधेश प्रदेशका स्थानीय तहहरूको ईमेल ठेगाना र वेबसाइट	४१
६. प्रदेश सरकारका मन्त्रालय र निकायहरुको ईमेल ठेगाना र वेबसाइट	४५
● पत्र पत्रिकाबाट	४६
● फोटो ग्यालरी	४७

१. पृष्ठभूमि

प्रदेश तथा स्थानीय सरकारलाई संविधान तथा क्षेत्रगत कानुनले तोकेका कार्यहरू प्रभावकारी रूपमा सम्पादन गर्नको लागि जनप्रतिनिधि तथा प्रशासकीय संयन्त्रका पदाधिकारीहरूको भूमिका र क्रियाशीलता अपरिहार्य छ । प्रदेश तथा स्थानीय सरकारका कार्यहरूलाई राष्ट्रिय कार्यक्रमसँग तादाम्यता मिलाई अन्तर सरकारी समन्वय र कार्यान्वयन प्रणाली व्यवहारमा ल्याई एकरूपता कायम गर्नु पर्ने आवश्यकता महसुस गरिएको छ । सङ्घीयताको परिवर्तित स्वरूप अनुसार प्रदेश तथा स्थानीय सरकारले आफ्नो कार्यक्षेत्रका नागरिक तथा जनप्रतिनिधिहरू बिच अर्थपूर्ण अन्तर्क्रिया र सहभागिताको माध्यमबाट पारस्परिक जवाफदेहिता प्रवर्धनका लागि प्रदेश तथा स्थानीय सरकारको संरचनाहरूलाई प्रभावकारी बनाउने दिशामा जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूको क्षमता विकास गर्न आवश्यक रहेको छ ।

प्रदेश तथा स्थानीय तहको कार्यक्षेत्रको प्रकृति र कार्यको सघनताको हिसाबले कर्मचारीहरूलाई नागरिकप्रति जवाफदेही बनाई प्रभावकारी सेवा र विकासका प्रतिफल समतामूलक तवरले जनतामाझ पुर्‍याउने हेतुले प्रजातान्त्रिक कार्यसंस्कृतिको विकास गर्न जरूरी छ । यसै अवस्थालाई दृष्टिगत गर्दै यस केन्द्रले मागमा आधारित र व्यवहारमा प्रत्यक्ष अनुभूत गराउने खालका क्षमता विकास सम्बन्धी गतिविधिहरू सञ्चालन गर्दै आएकोछ । “दक्ष जनप्रतिनिधी र कर्मचारी प्रशासन; दिगो विकास, समृद्धि र सुशासन” को दीर्घकालिन सोंच अनुरुप गुणस्तरीय प्रशिक्षण, समस्या केन्द्रित अनुसन्धान, आवश्यकतामा आधारित परामर्श र ज्ञान व्यवस्थापनको माध्यमले जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारी प्रशासनको क्षमता अभिवृद्धि गर्दै व्यवहार परिवर्तन र पेशागत सिप विकासमा सहयोग पुर्‍याउने संस्थागत मान्यतालाई यस केन्द्रले अगाडी सारेको छ ।

प्रदेश र स्थानीय तहका विकासका प्राथमिकतामा सहयोग पुग्ने गरी प्रशिक्षण र अनुसन्धान सम्बन्धी क्रियाकलापको माध्यमले ती निकायहरूको समग्र कार्यसम्पादन र सेवा प्रवाहमा सुधार ल्याउन योगदान गर्ने कार्यमा केन्द्र क्रियाशील रहेको छ । केन्द्रको आफ्नै सुदृढीकरणका साथसाथै प्रदेश र स्थानीय तहका मानव संसाधन तथा संस्थागत विकासका क्षेत्रमा आर्थिक वर्ष २०७९/०८० मा सम्पादन भएका मुख्य मुख्य कार्यहरूलाई समेटी यो वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

२. केन्द्रको दीर्घकालिन सोंच, ध्येय र उद्देश्य

"दक्ष जनप्रतिनिधी र कर्मचारी प्रशासन; दिगो विकास, समृद्धि र सुशासन" को संस्थागत मान्यतालाई आत्मसात गर्दै सङ्घीय संरचना अन्तर्गतका तीन तहका सरकारहरूको संस्थागत सुदृढीकरण र क्षमता विकास आवश्यकताको परिपूर्तिका लागि प्रदेश तथा स्थानीय तहको क्षमता विकासका साथै प्रादेशिक तथा स्थानीय स्तरका निकायहरूसंग समन्वय र सहकार्य गर्ने हेतुले प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रको स्थापना भएको छ ।

दीर्घकालिन सोंचः

सङ्घीय राज्य प्रणालीलाई सुदृढ, सक्षम, जनमुखी र उपलब्धीमूलक बनाउनका लागि प्रदेश स्तरमा एउटा उत्कृष्ट केन्द्र (Centre of Excellence) को रुपमा स्थापित हुने ।

परिकल्पनाः

प्रदेश, स्थानीय तह देखि समुदायसम्म लोकतान्त्रिक सोंच र पद्धतिको विकास गर्दै समतामूलक समाज निर्माण तथा गुणस्तरिय सेवामा सर्वसाधारणको पहुँच सुनिश्चितताका लागि अनुसन्धानमा आधारित क्षमता विकास गर्ने संस्थाको रूपमा स्थापित हुने ।

संस्थागत मान्यताः

- लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण
- समता र विकास
- दिगो विकास र वातावरण मैत्री व्यवस्थापन
- सङ्घीय लोकतान्त्रिक व्यवस्थाका मूल्य र मान्यता

ध्येयः

समस्यामूलक अनुसन्धान, गुणस्तरीय प्रशिक्षण, मुद्दा केन्द्रित संवाद, मागमा आधारित परामर्श सेवा आदिको माध्यमले जनप्रतिनिधि तथा सार्वजनिक क्षेत्रमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई योजनाबद्ध तरिकाले प्रशासनिक र व्यवस्थापकिय क्षमता अभिवृद्धिमा सहयोग पुर्याउने ।

उद्देश्यहरू:

- प्रदेश तथा स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि एवं नियुक्त पदाधिकारी र कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि प्रशिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,
- समस्यामूलक अनुसन्धानबाट प्राप्त तथ्य र सन्दर्भको आधारमा प्रशिक्षण सामग्री तयारी तथा परामर्श एवं सूचना सेवा सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- आर्थिक विकास र सुशासनमा सघाउ पुर्याउन प्रदेश र स्थानीय तहमा संस्थागत र प्रणालीगत विकासका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने,
- शासकीय प्रबन्ध, व्यवस्थापन र विकास लगायतका विषयमा अनुसन्धानमूलक कार्यको माध्यमबाट तथ्य र तथ्यांक प्राप्त गरी नीति निर्माण कार्यमा सहयोग पुर्याउने ।

३. सम्पन्न भएका क्रियाकलापहरूको विस्तृत विवरण

(१) केन्द्रको आ.ब. २०७८/०७९ को बार्षिक प्रतिवेदन पेश

आ.व. २०७८/०७९ मा प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रद्वारा सम्पन्न गरिएका कार्यक्रम तथा

वित्तीय प्रगति समावेश गरिएको वार्षिक प्रतिवेदन २०७९ भाद्र १६ गते मधेश प्रदेश सरकारका तत्कालिन माननीय मुख्यमन्त्री लालबाबु राउतज्यू समक्ष पेश गरिएको थियो । प्रतिवेदनमा केन्द्रको संक्षिप्त परिचय, सोंच, लक्ष्य, उद्देश्यका अतिरिक्त गत आ.व. को कार्यक्रम र वार्षिक प्रगति विवरण समावेश गरिएको छ । उक्त प्रतिवेदनमा केन्द्रबाट संचालित क्षमता विकास सम्बन्धी तालिममा सहभागी भएका स्थानीय तथा प्रदेश तहका कर्मचारीहरूको तथ्याङ्क समेत समावेश गरिएको छ । प्रतिवेदनमा मधेश प्रदेशका सम्पूर्ण १३६ स्थानीय तहका मेयर/अध्यक्ष तथा उपमेयर/उपाध्यक्षहरूको नामावलीका साथै सम्पर्क मोबाईल नम्बर समेत समावेश गरिएको छ । उक्त वार्षिक प्रतिवेदन यस केन्द्रको वेवसाइट **www.prtc.madhesh.gov.np** मा पनि राखिएको छ ।

(२) तालिम सहजिकरणबारे प्रशिक्षक तालिम

प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रले प्रदेश र स्थानीय तहका लागि विभिन्न किसिमका प्रशिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आईरहेको छ । प्रदेश र स्थानीय तहका कर्मचारीहरूका लागि यस केन्द्रबाट सञ्चालन हुने सेवा प्रवेश तथा सेवाकालिन तालिमहरूमा यस केन्द्र, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय एवं प्रदेश सरकारका विभिन्न मन्त्रालय अन्तर्गत कार्यरत प्रदेश सचिव, उपसचिव तथा अधिकृत स्तरका कर्मचारीहरूलाई सहजकर्ता वा प्रशिक्षकको रूपमा उपयोग गर्ने गरिएको छ । प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रबाट सञ्चालन एवं व्यवस्थापन हुने तालिम कार्यक्रमलाई प्रभावकारी, गुणस्तरीय र परिणाममुखी बनाउने दिशामा कुशल सहजिकरण सिप विकास गराउने उद्देश्यले यस केन्द्रका साथै मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय एवं प्रदेश सरकारका विभिन्न मन्त्रालय अन्तर्गत कार्यरत अधिकृत स्तरका कर्मचारीहरूका लागि ५-दिने प्रशिक्षक प्रशिक्षण (TOT) कार्यक्रम सञ्चालन भयो । प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्र र नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान (NASC) को संयुक्त आयोजनामा संचालित उक्त कार्यक्रममा दुई जना महिला सहित २७ जनाको सहभागिता रहेको थियो ।

प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम (PLGSP) अन्तर्गतका स्वीकृत कार्यक्रमहरू मध्येको यो क्रियाकलाप सम्बन्धित कार्यालयहरूसँगको छलफल र आवश्यकता पहिचानमा आधारित रहेको थियो। नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान (NASC) का विज्ञ प्रशिक्षकहरूद्वारा सहजिकरण गरिएको उक्त प्रशिक्षण कार्यक्रममा सहजिकरणका विधि र सिपहरूबारे सैद्धान्तिक एवं व्यवहारिक सत्रहरू समावेश गरिएको थियो । तालिमको अन्त्यमा नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान (NASC) का कार्यकारी निर्देशक डा. राजन खनालज्यूबाट सहभागीहरूलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरिएको थियो ।

(३) कर्मचारीको वैयक्तिक विवरण प्रणाली (PIS) बारे अभिमुखिकरण

राष्ट्रिय किताबखाना (निजामती) ले निजामती तर्फका सम्पूर्ण सरकारी निकायहरूको अभिलेख राख्नुको साथै त्यहाँ रहने दरवन्दी एवं कर्मचारीहरूको अभिलेख अद्यावधिक रूपमा राख्दै आएको छ । यसका अतिरिक्त भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९ को दफा ५० बमोजिम कर्मचारीहरूको सम्पत्ति विवरण व्यवस्थित रूपमा राख्नु पर्ने यसको अर्को महत्वपूर्ण जिम्मेवारी रहेको छ । नेपालको संविधान अनुसार मुलुक सङ्घीयतामा गइसकेपछि हाल नेपालमा तीन तहका सरकारहरू गठन भई क्रियाशिल रहेका छन् । यस बदलिंदो सन्दर्भमा प्रदेश सरकार अन्तर्गत रहेका कर्मचारीहरूको वैयक्तिक विवरण राख्ने कार्य प्रदेश सरकारको हुने प्रावधान अनुरूप राष्ट्रिय किताबखानाले प्रादेशिक वैयक्तिक विवरण पोर्टल मधेश प्रदेश सरकारलाई हस्तान्तरण गरेको छ । प्रादेशिक पोर्टल हस्तान्तरण भएसँगै प्रदेश सरकारका सबै मन्त्रालय अन्तर्गतका कर्मचारीहरूको वैयक्तिक विवरण पोर्टल अनुकुलको ढाँचामा राख्नुपर्ने हुन्छ । यसै सन्दर्भमा, प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रद्वारा प्रदेश सरकारका सबै मन्त्रालय एवं मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरूका लागि वैयक्तिक विवरण प्रणाली सम्बन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरियो । राष्ट्रिय किताबखानाका स्रोत व्यक्तिहरूद्वारा सहजिकरण गरिएको उक्त दुई-दिवसिय अभिमुखिकरणमा कूल ३२ जना कर्मचारीहरूको सहभागिता रहेको थियो ।

(४) केन्द्रको विधमान पुर्वाधारको निर्माण तथा मर्मत सम्भार

प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्र अन्तर्गत रहेका अधिकतम भौतिक पुर्वाधारहरू जिर्ण अवस्थामा रहेका छन् । यस आ.व. २०७९/०८० मा केन्द्र परिसरमा रहेका छात्रावास र कार्यालयको व्यवस्थापन, शौचालयको मर्मत संभार तथा फ्लोरींग र कार्यालय परिसरको सौन्दर्यकरण, जेनेरेटर कक्ष, बैडमिन्टन कोर्ट, बगैचा लगायतका निर्माण कार्यहरू सम्पन्न भएका छन् । यस केन्द्र परिसरमा बाँकी रहेका भौतिक पुर्वाधारहरूको मर्मतसम्भारका साथै केहि नयाँ भवन निर्माणका लागि अगामी

आ.व. २०८०/०८१ मा मधेश प्रदेश सरकारबाट बजेट उपलब्धताको सुनिश्चितता प्राप्त भएकोले सो आ.व. मा पनि मर्मत सम्भार र नयाँ संरचना निर्माणको कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । यस क्रममा आधुनिक प्रशिक्षण कक्षहरूको निर्माणका साथै विधमान कर्मचारी आवास, कैन्टिन, छात्रावास आदिको मर्मत सम्भार सम्बन्धी कार्यहरू गरिनेछन् ।

(५) तालिमको पाठ्यक्रम निर्माण

प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रले प्रदेश र स्थानीय तहका लागि विभिन्न किसिमका प्रशिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आईरहेको छ । प्रशिक्षण कार्यक्रमहरुलाई व्यवस्थित र स्तरीय बनाउन तथा एकरूपता कायम गर्ने दिशामा सहजकर्तालाई स्पष्ट मार्गदर्शन गर्न सहयोग पुर्याउने उद्देश्यले विभिन्न विषयका प्रशिक्षण पाठ्यक्रमहरु तयार गरिनुका साथै प्रचलनमा रहेका विभिन्न तालिम सामग्रीहरूमा स्थानीय सन्दर्भ अनुसारका विषयबस्तुहरू समायोजन गरी प्रयोगमा ल्याइएको छ । यस आ.व. २०७९/०८० मा रा.प. तृतीय श्रेणी, अधिकृत स्तर सातौं/आठौं तहका कर्मचारीहरू, सब-ईन्जिनियर सहायक स्तर पाँचौ तहका प्राविधिक कर्मचारीहरूको सेवाकालिन तालिमको पाठ्यक्रम तयारी एवं स्वीकृतीका साथै सहायक स्तर चौथो/पांचौ तथा अधिकृत स्तर छैठौं तहका कर्मचारीहरूको सेवाकालिन तालिमको पाठ्यक्रम संचालक समितिको निर्णय अनुसार अध्यावधिक गरी लागु गरिएको छ । केन्द्रबाट सञ्चालन हुने प्रशिक्षण कार्यक्रमहरुका लागि प्रशिक्षण सामाग्रीहरु निर्माण गर्ने र ज्ञान व्यवस्थापनलाई प्रवर्द्धन गर्ने नीति बमोजिम विगत वर्षमा पनि प्रदेश र स्थानीय तहसँग सम्बन्धित बिभिन्न विषयका मोडयुलहरुको निर्माण भएका छन् ।

(६) कर्मचारीको सेवाकालिन तालिम

सेवाकालिन तालिममा सहभागिताका लागि प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रद्वारा मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, मधेश प्रदेश मार्फत प्रदेशका विभिन्न मन्त्रालय, सचिवालय, मातहतका निकाय र स्थानीय तहको हकमा यस केन्द्रको ईमेल ठेगाना वा केन्द्रमा सिधै प्राप्त हुने गरी सार्वजनिक सूचना

प्रकाशन तथा पत्राचार गरिएको थियो । सो बमोजिम रित पूर्वक आएका निवेदनहरुको विश्लेषणबाट ज्येष्ठताको आधारमा सहभागी छनोट गरी ३०-कार्यदिने सेवाकालिन तालिम सम्पन्न भयो । केन्द्रको

छात्रावासलाई आवश्यक व्यवस्थापन गरेर पूर्ण क्षमतामा प्रयोग गरी सम्भव भएसम्म उक्त तालिमलाई आवासीय रुपमा सञ्चालन गरिएको थियो । यस तालिममा प्रदेश सरकारका विभिन्न कार्यालयमा कार्यरत अधिकृत स्तर सातौं र आठौं तहका विभिन्न सेवा समूहका कर्मचारीहरूको सहभागिता रहेको थियो । कर्मचारीहरुको कार्य सम्पादनमा सुधार ल्याउने अपेक्षाका साथ सञ्चालन भएको उक्त तालिममा जम्मा ३३ जना कर्मचारीहरुको सहभागिता रहेको थियो ।

यसै क्रममा, प्रदेश सरकारका विभिन्न कार्यालयमा कार्यरत पाँचौ तहका सब ईन्जिनियरहरुका लागि पनि ३०-कार्यदिने सेवाकालिन तालिम सम्पन्न भयो । प्राविधिक विषयमा केन्द्रित रहेको उक्त सेवाकालिन तालिममा मधेश प्रदेशका विभिन्न जिल्ला स्थित कार्यालयका ३२ जना सब ईन्जिनियरहरुको सहभागिता रहेको थियो । साथै, प्रदेश सरकारकै विभिन्न कार्यालयमा कार्यरत सहायक स्तर चौथो र पाँचौ तथा अधिकृत स्तर छैंठौं तहका कर्मचारीहरुको लागि सञ्चालन भएको ३०-कार्यदिने सेवाकालिन तालिममा ४७ जनाको सहभागिता रहेको थियो ।

साथै, मधेश प्रदेश अन्तर्गतका स्थानीय तहमा कार्यरत सहायक स्तर चौथो र पाँचौ तथा अधिकृत स्तर छैंठौं तहका कर्मचारीहरुको लागि पनि ३०-कार्यदिने सेवाकालिन तालिम सञ्चालन भयो । स्थानीय तहका कर्मचारीहरूका लागी सञ्चालित यस तालिममा जम्मा ३३ जनाको सहभागिता रहेको थियो । यसरी यस आ.व. २०७९/०८० मा कूल १४५ जना प्रदेश तथा स्थानीय तहका कर्मचारीहरूले ३०-कार्यदिने सेवाकालीन तालिम प्राप्त गरेका छन् । उपरोक्त तालिमहरूले सम्बन्धित कर्मचारीहरूको ज्ञान, सीप र दक्षता विकास गर्नुका साथै स्तरवृद्धि एवं बढुवामा पनि सहयोग गर्ने भएकोले यसलाई राम्रो अवसरको रुपमा हेरिएको छ ।

(७) मध्यमकालीन खर्च संरचना सम्बन्धी तालिम

स्थानीय तहहरूलाई मध्यमकालीन खर्च संरचना निर्माणमा सहयोग गर्ने उद्देश्यले मधेश प्रदेशका सबै १३६ स्थानीय तहका प्रमुख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतहरूको सहभागितामा एक-दिने कार्यशाला सञ्चालन गरिएको थियो । संयुक्त राष्ट्रसंघिय विकास कार्यक्रम **(UNDP)** को आर्थिक एवं प्राविधिक सहयोग र प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रको संयोजनमा सञ्चालन भएको उक्त कार्यशालामा मध्यमकालीन खर्च संरचनाको अवधारण, महत्व, यसका कानूनी आधार र तर्जुमा प्रक्रियाका बारे प्रस्तुतिकरण र अन्तर्क्रिया गरिएको थियो । उक्त कार्यशालामा स्थानीय तहका प्रमुख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत गरी जम्मा १४५ जनाको सहभागितामा रहेको थियो । कार्यशालाको अन्त्यमा स्थानीय तहका प्रमुख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतहरूले आ-आफ्नो पालिकामा मध्यमकालीन खर्च संरचना निर्माणका लागि आवश्यक निर्देशन र पहल गर्ने प्रतिबद्धता गरेका थिए ।

यसै क्रममा, मधेश प्रदेशका सप्तरी, सिरहा, धनुषा, महोत्तरी, बारा र पर्सा जिल्लाका सबै स्थानीय तहका बिषयगत शाखा प्रमुखहरूका लागि ३-दिने मध्यमकालीन खर्च संरचना सम्बन्धी तालिम सम्पन्न भएको छ । सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयद्वारा तयार पारिएको मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७८ का अन्तरवस्तुमा केन्द्रित रहीयो तालिम सञ्चालन गरिएको थियो । उक्त तालिममा सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयद्वारा आयोजित प्रमुख प्रशिक्षक प्रशिक्षण कार्यक्रममा सहभागी भएका सहजकर्ताहरूले सहजीकरण गरेका थिए । दुई-दुई जिल्लालाई समेटने गरी तिन चरणमा सञ्चालन गरिएको उक्त तालिममा जम्मा १८३ जना कर्मचारीहरूको सहभागिता रहेको थियो । यस ३-दिने तालिमको पहिलो दिनमा मध्यमकालीन खर्च संरचनाको अवधारण, महत्व, यसका कानूनी आधार र तर्जुमा प्रक्रियाका बारे अभिमुखिकरण

गरिएको थियो । साथै, दोस्रो र तेस्रो दिनमा प्रत्येक स्थानीय तहका सहभागीलाई छुटाछुटै समूहमा बसाएर उपलब्ध तथ्याङ्कको आधारमा प्रयोगात्मक अभ्यासको माध्यमबाट मध्यमकालीन खर्च संरचना निर्माण गर्नका लागि सहजिकरण गरिएको थियो ।

(८) स्थानीय तहको संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन

स्थानीय तहको कार्य सञ्चालनको क्रममा कार्यप्रक्रिया र उपलब्धिहरूको लेखाजोखा गरी सवल र दुर्बल पक्षहरूको पहिचान गर्न, विकास तथा सुशासनमा रहेका कमी कमजोरीहरूको जानकारी लिन, आवधिक समीक्षाको लागि आधार प्राप्त गर्न र स्थानीय तहहरूलाई प्रतिस्पर्धात्मक रूपमा सुधारको दिशामा अग्रसर गराउने उद्देश्यले सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन कार्यविधि, २०७७ जारी गरेको छ । यसै कार्यविधिलाई अंगिकार गरी मधेश प्रदेशका स्थानीय तहहरूले आफ्नो संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन प्रक्रिया कार्यान्वयन गरेको तेस्रो वर्ष पूरा भएको छ । स्वमूल्याङ्कन जहिले पनि बितेको वर्षको गरिन्छ अर्थात, स्थानीय तहहरूले आ.व. २०७६/०७७ गरेको आफ्नो कार्यसम्पादनको स्वमूल्याङ्कन आ.व. २०७७/०७८ गरे । यसरी आ.व. २०७७/०७८ मा ५१ वटा स्थानीय तहहरूले संस्थागत क्षमता विकास स्वमूल्याङ्कनको नतिजा LISA पोर्टल मार्फत प्रकाशन गरेका थिए भने आ.व. २०७८/०७९ मा ११२ वटाले स्वमूल्याङ्कनको नतिजा प्रकाशन गरेका थिए ।

यस कार्यविधिबारे पुनर्ताजगी र समिक्षा गर्ने उद्देश्यले जिल्ला समन्वय समितिको सहकार्यमा यस केन्द्रद्वारा सबै १३६ स्थानीय तहका प्रमुख, उपप्रमुख, तथा प्रमुख प्रशसकीय अधिकृतहरूको सहभागितामा १-दिने संस्थागत क्षमता स्व-मूल्यांकन सम्बन्धी अन्तरक्रिया सञ्चालन गरियो । यसै कार्यक्रमको दोस्रो चरण अन्तर्गत स्थानीय तहहरूमा संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन कार्यमा प्रत्यक्ष रूपले संलग्न हुने कर्मचारीहरूलाई संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन पद्दतिको बारेमा अभिमुखिकरण गर्ने

कार्य सम्पन्न भयो । जिल्ला स्तरमा सञ्चालन गरिएका उक्त अभिमुखिकरणमा जम्मा ६७२ जना कर्मचारीको सहभागिता रहेको थियो । कार्यविधिमा उल्लेख भए अनुसारको १०० वटा सूचकका आधारमा स्थानीय तहहरूले आफ्नो संस्थागत क्षमताको स्वमूल्याङ्कन गर्नु पर्ने हुन्छ । प्रत्येक सूचकको अङ्कभार एक निर्धारण गरिएकोले संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन गर्दा कूल १०० पूर्णाङ्कमा निर्धारित सूचक अनुसारको प्राप्त गर्ने अङ्क नै सम्बन्धित स्थानीय तहको प्राप्ताङ्क हुन जान्छ।

अभिमुखिकरण पश्चात, कार्यविधिमा उल्लेखित सूचकका आधारमा स्थानीय तहहरूले आफ्नो संस्थागत क्षमताको स्वमूल्याङ्कन गरी नतिजालाई सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले विकास गरेको पोर्टल मार्फत प्रकाशन गर्ने कार्य सम्पन्न गरे । यस आर्थिक वर्ष २०७९/०८० मा मधेश प्रदेशका १३६ मध्ये १२३ स्थानीय तहहरूले आफ्नो संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कनको कार्य सम्पन्न गरे । यस क्रममा १३ वटा स्थानीय तहहरूले आफ्नो संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कनको कार्य नगरेको देखियो । संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कनमा उच्चतम अङ्क प्राप्त गरेका २० वटा स्थानीय तहहरूको नामावली अनुसूचि-१ मा दिइएको छ । साथै, स्वमूल्याङ्कनको कार्य सम्पन्न गर्न नसकेका स्थानीय तहहरूको नामावली अनुसूचि-२ मा दिइएको छ ।

(९) स्थानीय तहको वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्यांकन (FRA)

स्थानीय तह वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्यांकन कार्यविधि, २०७७ मिति २०७७/१२/३१मा मन्त्रिपरिषदबाट स्वीकृत भई सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट सबै जिल्ला समन्वय समितिहरु मार्फत कार्यान्वयनमा रहेको छ । यसै कार्यविधिलाई अंगिकार गरी मधेश प्रदेशका स्थानीय तहहरूले आफ्नो संस्थागत वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्यांकन प्रक्रिया कार्यान्वयन गरेको दोस्रो वर्ष पूरा भएको छ । आ.व. २०७८/०७९ मा ३१ वटा स्थानीय तहहरूले संस्थागत वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्यांकनका केहि आंशिक प्रक्रिया मात्र पुरा गरेका थिए ।

यसै क्रममा, यस आ.व. २०७९/०८० मा वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्यांकन कार्यको कार्यान्वयनमा सहयोग गर्ने उद्देश्यले सबै १३६ स्थानीय तहका प्रमुख, उपप्रमुख, तथा कर्मचारीहरूको सहभागितामा ३-दिने वित्तीय सुशासन जोखिम मुल्यांकन सम्बन्धी अभिमुखिकरण सञ्चालन गरिएको थियो । जिल्ला समन्वय समितिसँगको सहकार्यमा संचालित यस कार्यक्रम अन्तर्गत प्रथम चरणमा जि.स.स. प्रमुख, उप-प्रमुख, स्थानीय तहको प्रमुख, उप प्रमुख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतहरु संग १-दिने अन्तरकृया र दोश्रो चरणमा स्थानीय तहका आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख,

योजना शाखा प्रमुख, FRA फोकल पर्सन र सूचना प्रविधि अधिकृतहरूको सहभागितामा अभिमुखिकरण सञ्चालन गरिएको थियो । कुशल वित्त व्यवस्थापन प्रणालीको एक अभिन्न औजारको रूपमा रहेको वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्यांकन प्रणालीमा आधारित यस अभिमुखिकरणमा जम्मा ६७२ जना जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूको सहभागिता रहेको थियो ।

अभिमुखिकरण पश्चात, कार्यविधिमा उल्लेखित सूचकका आधारमा स्थानीय तहहरूले आफ्नो संस्थाको मूल्याङ्कन गरी नतिजालाई सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले विकास गरेको पोर्टल मार्फत प्रकाशन गर्ने कार्य सम्पन्न गरेका छन् । यस आर्थिक वर्ष २०७९/०८० मा मधेश प्रदेशका १३६ मध्ये ८२ स्थानीय तहहरूले आफ्नो संस्थाको वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्यांकनको कार्य सम्पन्न गरेका छन् । वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्यांकनको नतिजा पोर्टल मार्फत प्रकाशन गर्ने स्थानीय तहहरूको नामावली अनुसूचि-३ मा दिइएको छ ।

(१०) जिल्ला समन्वय समितिसँग समन्वय बैठक

स्थानीय तहको संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन र वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्यांकन कार्यको कार्यान्वयनमा सहयोग गर्ने उद्देश्यले मधेश प्रदेशका आठ वटै जिल्लाका जिल्ला समन्वय अधिकारीहरूसँग अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन भयो। एकदिवसिय रूपमा संचालित उक्त अन्तरक्रिया कार्यक्रममा स्थानीय तहको संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन र वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्यांकन कार्यविधिमा उल्लिखित प्रक्रियगत चरणहरूको समिक्षा गरी यसको कार्यान्वयनमा देखिएका ब्यवहारिक समस्याहरूबारे सघन रूपमा छलफल भएको थियो । मधेश प्रदेशका आठ वटै जिल्लाका जिल्ला समन्वय अधिकारी र कर्मचारी गरी जम्मा २२ जनको सहभागिता रहेको उक्त कार्यक्रममा प्रत्येक जिल्लाको छुट्टाछुट्टै कार्ययोजना तयार गरी प्रस्तुतिकरण गरिएको थियो ।

(११) लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट (GRB) सम्बन्धी अभिमुखिकरण

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरणका लागि नेपाल सरकारले प्रतिवद्धता जनाएका

अन्तर्राष्ट्रिय सन्धी, महासन्धी तथा कार्ययोजना, दीगो विकासको लक्ष्यलाई तिनै तहका सरकारहरूले आफ्नो नीति तथा कार्यक्रममा समावेश गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । साथै, पन्ध्रौ योजनाले राज्यका तीनै तहको सरकारमा लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट विनियोजन पद्धतिलाई संस्थागत गर्ने रणनीति लिएको छ । स्थानीय सरकारका नीति, योजना तथा कार्यक्रमलाई लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरणको दृष्टिकोणबाट संवेदनशील एवम् उत्तरदायी बनाउनका लागि सहजिकरण गर्न अनिवार्य रूपमा GESI सम्पर्क ब्यक्ति तोक्नु पर्ने व्यवस्था रहेको छ ।

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको अवधारणा अनुरूप स्थानीय सरकारका क्रियाकलाप, योजना, कार्यक्रममा लैङ्गिक संवेदनशीलता एवम उत्तरदायित्वको अवस्था विश्लेषण गरी आगामी योजना, कार्यक्रम एवं प्रशासनिक संरचनामा लैससासको अवस्थालाई सुधार गर्ने दिशामा सहयोग गर्ने उद्देश्यले स्थानीय तहका जनप्रतिनिधी तथा कर्मचारीहरुका लागि लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट सम्बन्धि अभिमुखिकरण सञ्चालन भयो । जिल्ला स्तरमा संचालित यस कार्यक्रम अन्तर्गत प्रथम चरणमा स्थानीय तहको प्रमुख, उप प्रमुख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतहरु संग १-दिने अन्तरकृया र दोश्रो चरणमा स्थानीय तहका आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख, योजना शाखा प्रमुख, GESI फोकल पर्सन र सूचना प्रविधि अधिकृतहरूको सहभागितामा अभिमुखिकरण सञ्चालन गरिएको थियो । कार्यक्रमलाई उपलब्धिमूलक बनाउन लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणका क्षेत्रमा लामो समय काम गरेका विज्ञ श्रोत ब्यक्तीहरूलाई सहजिकरणका लागि परिचालन गरिएको थियो । मधेश प्रदेशका सप्तरी,

सिरहा, सर्लाही, रौतहट, बारा र पर्सा जिल्लामा सम्पन्न भएका उक्त कार्यक्रममा जम्मा ३१५ जनाको सहभागिता रहेको थियो ।

यसको अतिरिक्त यूएसआईडी को आर्थिक सहयोगमा संचालित सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन (PFM) कार्यक्रम र प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रको संयुक्त आयोजनामा स्थानीय तहका उपमेयर/उपाध्यक्षहरूका लागि ३-दिने लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट सम्बन्धि अभिमुखिकरण सञ्चालन भयो । स्थानीय तहका विभिन्न समितिहरू जस्तै; राजश्व परामर्श समिति, स्रोत अनुमान तथा बजेट सिमा निर्धारण समिति, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति, न्यायिक समिति, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समिति आदिमा उपमेयर/उपाध्यक्षहरूको भूमिका र जिम्मेवारीबारे समेत उक्त अभिमुखिकरणमा प्रकाश पारिएको थियो । साथै ति जिम्मेवारीहरूको बहन गरी रहदा लैङ्गिक एवं सामाजिक समावेशिकरणको अवस्था विश्लेषण गरी योजना, कार्यक्रम एवं प्रशासनिक संरचनामा लैससास मूलप्रवाहिकरणका लागि महत्वपूर्ण भूमिका खेल्नु पर्ने दिशामा सघन छलफल भएको थियो । उक्त तालिममा मधेस प्रदेशका विभिन्न स्थानीय तहबाट २ जना पुरुष सहित ३९ जनाको सहभागिता रहेको थियो । यस अभिमुखिकरणले स्थानीय तहको श्रोतहरूमा महिला तथा पछाडि पारिएका वर्गको पहुँच अभिबृद्धी र लैङ्गिक समानता प्रवर्द्धनको लागि लैङ्गिक उत्तरदायी बजेटको अवधारणालाई अवलम्बन गर्ने वातावरण निर्माणमा सहयोग मिल्ने अपेक्षा राखिएको छ ।

(१२) संस्थागत विकासका लागि योजना/कार्ययोजना/रणनीति निर्माण

स्थानीय तहको सार्वजनिक प्रशासनलाई जनमुखी, जवाफदेही, पारदर्शी, समावेशी तथा जनसहभागितामूलक बनाई त्यसको प्रतिफल सर्वसाधारणलाई उपलव्ध गराउने दायित्व अव स्थानीय सरकारमा आईपरेको छ । यसरी नागरिकको अधिकारलाई प्रत्याभुत गराउने दिशामा स्थानीय तह अन्तर्गतका संयन्त्रहरूलाई प्रभावकारी

सेवा प्रवाह, आर्थिक समृद्धि र सामाजिक न्यायका लागि क्रियाशिल बनाउन आवश्यक छ । यस केन्द्रले आफ्नो स्वीकृत कार्यक्रम अन्तर्गत स्थानीय तहको क्षमता विकास योजना, राजश्व सुधार कार्ययोजना, आवधिक योजना र लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण (लैससास) रणनीति निर्माणमा सहयोग गरेको छ ।

यस क्रममा, सबै १३६ पालिकाका प्रमुख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत गरि जम्मा १४५ जनाको सहभागितामा एउटा कार्यशालाको आयोजना गरिएको थियो । प्रदेश स्तरमा सञ्चालन भएको उक्त कार्यशालाको पहिलो उद्देश्य स्थानीय तहको संस्थागत विकासका लागि आवश्यक रहेको क्षमता विकास कार्ययोजना, राजश्व सुधार योजना, आवधिक योजना र लैससास रणनीति निर्माणका लागि आवश्यकता संकलन गरी प्राथमिकताको आधारमा स्थानीय तहहरू छनौट गर्ने आधार तयार गर्ने रहेको थियो । साथै दोस्रो उद्देश्य, उपरोक्त कार्यहरूलाई सम्पादन गर्नका लागि परामर्श सेवा खरिद गर्ने कार्यको विधि र प्रक्रियाहरूबारे सहमती निर्माण गर्ने रहेको थियो । कार्यशालाबाट प्राथमिकता निर्धारण भई आएका सूचिको आधारमा प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रमको प्रदेश समन्वय समितिबाट स्थानीय तहहरूको छनौट प्रक्रियालाई अन्तिम रूप दिइएको थियो ।

माथि उल्लेख भए अनुसार छनौट भएका स्थानीय तहहरूको क्षमता विकास कार्ययोजना, राजश्व सुधार योजना, आवधिक योजना र लैससास रणनीति तर्जुमाका लागि प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्र र स्थानीय तहहरू बिच सम्झौता भएको थियो । स्थानीय तहहरूले परामर्शदाताको माधयमबाट सो योजना/कार्ययोजना र रणनीतिहरू तर्जुमा गरी सोको मस्यौदा प्रतिवेदन गुणस्तर सुनिश्चितताका लागि केन्द्रलाई पठाएका थिए । केन्द्रमा कार्यरत विषयविज्ञहरूले मस्यौदा प्रतिवेदनलाई समिक्षा गरी प्रदान गरेको पृष्ठपोषण अनुसार परिमार्जित अन्तिम प्रतिवेदन केन्द्रलाई प्राप्त भएको छ ।

(१३) स्थानीय तहका नवनिर्वाचित वडाध्यक्षहरूका लागि तालिम

स्थानीय तहका नवनिर्वाचित वडाध्यक्षहरूलाई उनको भूमिका र जिम्मेवारी, योजना तर्जुमा र अनुगमन, राजश्व सुधार र कानुन निर्माण बारे क्षमता अभिवृद्धि तालिम सञ्चालन भयो । सप्तरी, सिरहा, धनुषा, महोत्तरी, बारा र पर्सा जिल्ला गरी २६ वटा केन्द्रमा सम्पन्न भएका उक्त तालिममा जम्मा ९०३

जना वडाध्यक्षहरूको सहभागिता रहेको थियो । वडाध्यक्षले गर्नु पर्ने दैनिक कार्यमा सहयोग पुगोस भन्ने हेतुले उक्त तालिम स्थानीय तह, वडा समिति तथा वडा अध्यक्षको काम, कर्तब्य र अधिकारका साथै विकासका अन्तरसम्बन्धित विषयहरूको कार्यान्वयनमा वडा समितिको भूमिका, राजश्व सुधार तथा परिचालन जस्ता महत्वपूर्ण विषयबस्तुहरू समावेश गरिएका थिए । उक्त तालिममा सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयद्वारा सञ्चालन गरिएको प्रशिक्षक प्रशिक्षणमा सहभागी भएका सहजकर्ताहरूलाई परिचालन गरिएको थियो । साथै, सम्बन्धित जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारी तथा जिल्ला प्रहरी कार्यालयका प्रमुखद्वारा सरजमिन मुचुल्काको अवधारणा र सरजमिन मुचुल्का तयार गर्दा ध्यान दिनु पर्ने विषयहरू तथा सो कार्य गर्दा आईपर्ने अप्ठ्याराहरू बारे छलफल चलाईएको थियो ।

(१४) प्राविधिक कर्मचारीहरूका लागि भवन संहिता सम्बन्धी तालिम

भवन संहिता सन्दर्भमा संघीय कानुनको साथै स्थानीय तहले पनि कानुन बनाई कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था छ । भवन संहितालाई प्रभावकारी ढंगले कार्यान्वयन गर्न सके विपदको कारण उत्पन्न हुने जोखिम न्यूनिकरण, गुणस्तरयुक्त निर्माण, मितव्ययी बजेट व्यवस्थापन, बेरुजू न्यूनिकरणका साथै आर्थिक अनियमितता नियन्त्रणको दिशामा सकारात्मक परिणाम प्राप्त गर्न सकिन्छ । यसै सन्दर्भमा, भवन संहिता सम्बन्धी कानुनी, सैद्धान्तिक र व्यवहारिक पक्षका बारेमा स्थानीय तहमा कार्यरत प्राविधिक कर्मचारीहरूलाई प्रशिक्षित गर्न आवश्यक रहेको छ । स्थानीय

तहमा हुने भवन संहिता सुशासनको एक महत्वपूर्ण पाटोको रुपमा जोडिएको हुन्छ । तसर्थ स्थानीय तहमा भवन संहितालाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउने उदेश्यले कार्यरत ईन्जिनियर र सब ईन्जिनियरहरूका लागि ५-दिने तालिम सञ्चालन भएको थियो । उक्त तालिममा मधेश प्रदेशको बारा, पर्सा, धनुषा र महोत्तरी का स्थानीय तहहरूबाट एक-एक जना गरी कूल ६२ जनाको सहभागीता रहेको थियो, जसमध्ये ६ जना महिलाहरु रहेका थिए । स्थानीय तहमा भवन संहिता सम्बन्धी विद्यमान समस्या तथा कमी कमजोरी निराकरण गरी सोको कार्यान्वयन गर्न कार्ययोजना बनाई लागू गर्ने दिशामा सहभागीहरू सकारात्मक देखिएका थिए । यस तालिम पश्चात सम्बन्धित स्थानीय तहहरूमा भवन संहिता योजनाबद्ध, विधिसंगत, व्यवस्थित, मितव्ययी र पारदर्शी रूपले कार्यान्वयन हुने अपेक्षा राखिएको छ ।

(१५) वातावरणीय मूल्याङ्कन सम्बन्धी तालिम

आर्थिक वृद्धि सहितको भौतिक विकास र वातावरणीय ह्रास एक अर्काप्रति प्रत्यक्ष प्रभाव पार्ने विषयहरु हुन । सामाजिक आर्थिक विकासका कार्यहरुबाट आर्थिक वृद्धि र मानव जीवनको गुणात्मक पक्षमा वृद्धि भएतापनि प्राकृतिक स्रोतहरुको अधिक दोहन तथा प्रदुषण वृद्धिबाट मानव जीवन कष्टकर हुन थालेपछि वातावरण व्यवस्थापनको महत्व र आवश्यकता महसुस हुन थाल्यो । कुनै पनि विकास परियोजना कार्यान्वयन हुने क्षेत्रका बस्ती, विद्यालय, अस्पताल, स्वास्थ्य चौकी तथा सरोकारवाला व्यक्ति वा संस्थालाई सो परियोजनाको कार्यान्वयनबाट पर्न सक्ने वातावरणीय प्रभावको मूल्यांकन गर्नुपर्ने कानुनी ब्यवस्था रहेको छ । यसै सन्दर्भमा, परियोजनाको पुनरावलोकनकर्ता एवं निर्णयकर्तालाई सहयोग पुर्याउने उद्देश्यले प्रस्तावकले आफ्नो प्रस्तावनाको प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण, वातावरणीय प्रभाव मूल्याङकन, संक्षिप्त वातावरणीय मूल्याङकन (IEE, EIA, BEA) प्रतिवेदन तयार गरी यसको विश्लेषणको आधारमा सिफारिस

गर्नुपर्ने आवश्यकता औंल्याइएको छ । यसै अनुरुप, प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रद्वारा स्थानीय तहमा कार्यरत विकास तथा भू-उपयोग कार्यमा संलग्न प्राविधिक कर्मचारीहरूका लागि प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण तथा वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन सम्बन्धी तालिम सञ्चालन गरियो । मधेश प्रदेशका सम्पूर्ण १३६ स्थानीय तहबाट एक-एक जना प्राविधिक कर्मचारीहरूको सहभागितामा सम्पन्न भएका उक्त ३-दिने तालिमा जम्मा १०४ जना को सहभागी रहेको थियो । सहभागीहरूको पहुँचलाई सुलभ बनाउने हेतुले उक्त तालिमलाई तीनवटा क्लस्टरमा आयोजना गरिएको थियो । वातावरण नीति, ऐन र कानुनको अवधारणा, अन्तर्राष्ट्रिय वातावरण कानुनको आधारमा नेपालमा वातावरण संरक्षण ऐनको कार्यान्वयन स्थिति र वातावरण संरक्षण सम्बन्धी कानूनी प्रावधान र अभ्यास आदि यस तालिमका मुख्य विषयबस्तुहरू रहेका थिए ।

(१६) पुस्तकालय स्थापना र सञ्चालन

मधेश प्रदेश सरकारले प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रलाई उत्कृष्ट केन्द्र (Centre of Excellence) को रूपमा विकास गर्ने लक्ष्य राखेको छ । यस अनुरूप विभिन्न विषय वा क्षेत्रमा कार्यरत वा अध्ययनरत व्यक्तिहरूलाई आवश्यक पर्ने जानकारी वा ज्ञान हाँसिल गर्नका लागि स्रोत केन्द्रको रूपमा यस केन्द्र परिसर भित्र एउटा पुस्तकालयको स्थापना गरिएको छ । अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण कार्य सञ्चालनको क्रममा यस केन्द्रले यथेष्ठ संख्यामा प्रशिक्षक र सहजकर्ताहरूलाई परिचालन गर्ने गरेकोछ । यस्ता स्रोत ब्यक्तिहरूलाई प्रशिक्षणको तयारीको क्रममा अध्ययन गर्नका लागि यस केन्द्रमा संचालित पुस्तकालयमा विभिन्न विषय र क्षेत्रसँग सम्बन्धित पुस्तक तथा स्रोत सामग्रीहरू उपलब्ध रहेका छन् । यस पुस्तकालयमा संघियता, कानुन, साहित्य, इतिहास, सामान्य ज्ञान, व्यक्तित्व विकास तथा अन्य विभिन्न विधाका पुस्तकहरु व्यवस्थित गरी राखिएका छन् । यस पुस्तकालयबाट यस कार्यालयका कर्मचारीहरु

लाभान्वित भएका छन् भने तालिममा आउने सहभागीहरुले आफ्नो फुर्सदको समयलाई अध्ययनमूलक रूपमा उपयोग गर्ने भएका छन् ।

(१७) हिंसामुक्त समाज निर्माणमा विद्यार्थीहरूको भूमिका बिषयक अन्तरक्रिया

नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्ले सम्बत् २०७६ मा लैंगिक हिंसा विरुद्धको १६-दिने अभियान दिवसको रूपमा मनाउने घोषणा गरेको छ । यसै क्रममा "सभ्य समाजको पहिचान: लैङ्गिक हिंसा विरुद्धको अभियान" राष्ट्रिय नाराका साथ मनाइदै गरिएको १६-दिने लैङ्गिक हिंसा विरुद्धको अभियान अन्तर्गत प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रद्वारा धनुषा जिल्लाका दुईवटा बिद्यालयका कक्षा ८-१० मा अध्यनरत विद्यार्थिहरूको सहभागितामा लैङ्गिक हिंसामुक्त समाज निर्माणमा बिद्यार्थीहरूको भूमिका विषयक अन्तर्क्रिया कार्यक्रमको आयोजना गरियो । जम्मा १७० जना विधार्थीहरूको सहभागिता रहेको उक्त अन्तर्क्रिया कार्यक्रममा लैंगिक हिंसा नियन्त्रणका लागि विधमान कानुनी व्यवस्थाबारे सचेतना जगाउने एवं कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा विचारहरू व्यक्त गरिएका थिए ।

अन्तर्क्रिया कार्यक्रममा आएका बिचारहरू:

- प्रदेशका विधालयहरूमा एकरूपता कायम हुने गरी समानतामा आधारित नैतिक शिक्षा र लैगिक हिंसा नियन्त्रण सम्बन्धी पाठ्यक्रम निर्माण गरी पठन पाठन गराउनुपर्ने,
- लैंङ्गिक हिंसाका सम्बन्धमा भएका कानुनी तथा संरचनागत व्यवस्थाका सम्बन्धमा विधालयहरूमा कम्तिमा हप्ताको १ पटक Guest Lecture को माध्यमबाट कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने,

- लैङ्गिक हिंसा विरुद्धका अभियान्ताका रूपमा धर्म गुरु, पुरोहित, शिक्षक शिक्षिकाहरुलाई परिचालन गरी वैदेशिक रोजगारीमा गएका परिवारका महिलाहरूका लागि हिंसा सम्बन्धी सचेतनामूलक क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्नुपर्ने,
- महिला तथा बालबालिका लक्षित बजेटको व्यवस्था गर्ने र लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा सो वर्ग भित्र पनि रहेका अति कमजोरलाई प्राथमिकता दिनुपर्ने,
- प्रदेश तथा स्थानीय तहमा लैंगिक उत्तरदायी बजेटको अबलम्बनमा जोड दिनुपर्ने र लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकहरूको सशक्तीकरण गर्नुका साथै परामर्श सेवा उपलब्ध गराउनुपर्ने।

(१८) अन्तर्राष्ट्रिय विकास साझेदारहरूसँग अन्तर्क्रिया र छलफल

प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रले आफ्नो साझेदारीका क्षेत्र विस्तृतिकरणको सन्दर्भमा विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्था, दातृ निकाय आदिहरूसँग निरन्तर सम्पर्क, समन्वय र साझेदारी निर्माणका पहलहरू गर्दै अगाडी बढिरहेको छ । यसै क्रममा, यस आ.व. २०७९/०८० मा अमेरिकी अन्तर्राष्ट्रिय विकास नियोग (यूएसएआईडी) नेपालका एक उच्चस्तरिय प्रतिनिधि मंडलले यस केन्द्रका पदाधिकारीहरूसँग भेटघाट र छलफल गरेका थिए । भेटघाटको क्रममा अमेरिकी अन्तर्राष्ट्रिय विकास नियोग (यूएसएआईडी) को आर्थिक सहयोगमा मधेश प्रदेशमा सञ्चालन हुने कार्यक्रमको सन्दर्भमा सम्भावित साझेदारीका क्षेत्रहरूबारे छलफल भएको थियो ।

यसै क्रममा, इन्टरनेशनल आइडियाका महासचिव, डा. केविन कसास जामोरा, महासचिवका सल्लाहकार, एसिया प्यासिफिक निर्देशक र इन्टरनेशनल आइडिया नेपालको टोलीले यस केन्द्रका कार्यकारी निर्देशकका साथै अन्य पदाधिकारीहरूसँग भेटघाट र छलफल गरेका थिए । प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रको भूमिका

र कार्याधिकारसँग सम्बन्धित विभिन्न क्षेत्रमा समन्वय र सहकार्यका लागि इन्टरनेशनल आइडिया सँगको सम्भावित साझेदारीको बारेमा उक्त छलफल केन्द्रित रहेको थियो ।

यसैको निरन्तरता स्वरूप, युरोपेली संघ, विश्व बैंक, एसियाली विकास बैंक, नर्वेजियन दूतावास, बेलायती दूतावास काठमाडौं, अमेरिकी अन्तर्राष्ट्रिय विकास नियोग (यूएसएआईडी) सम्मिलित एउटा प्रतिनिधिमण्डलले यस केन्द्रका कार्यकारी निर्देशकका साथै अन्य पदाधिकारीहरूसँग भेटघाट र छलफल गरेका थिए । त्यस भेटघाटमा स्थानीय तहहरूले काम गरिरहदा सामना गरिरहेका चुनौतिहरु र प्रदेशमा सुशासनको समग्र अवस्थाको विषयमा छलफल भएको थियो ।

उपरोक्त छलफलहरूमा प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रका कार्यकारी निर्देशक श्री सतार अंसारीज्यूले केन्द्रको गतिविधि र भावि योजना बारे प्रस्तुतिकरण गर्नु भएको थियो । यस क्रममा, प्रतिनिधिमंडलसँग दीर्घकालीन सहकार्य र साझेदारीका लागि सम्भावित क्षेत्रहरूको पहिचान गरिएको थियो ।

(१९) माननीय मुख्यमन्त्रीज्यूबाट केन्द्रको अवलोकन

मधेश प्रदेश सरकारको माननीय मुख्यमन्त्रीज्यूले मिति २०७९/१२/०६ गतेका दिन प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्र, मुजेलियामा स्थलगत अवलोकन गर्नु भएको थियो । मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, मधेश प्रदेशको प्रमुख सचिवज्यूका साथै अर्थ मन्त्रालय र भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयका सचिवज्यूहरूको पनि उपस्थिति रहेको

थियो । मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको सचिव तथा प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रमको प्रादेशिक कार्यक्रम निर्देशकज्यूको विशेष पहलमा भएको उक्त अवलोकनमा माननीय मुख्यमन्त्रीज्यूबाट केन्द्र परिसरको स्तरोन्नतिका लागि तत्काल र दीर्घकालिन रूपमा गर्नुपर्ने केहि

आवश्यक कार्यहरूलाई अगाडी बढाउन निर्देशन तथा मार्गदर्शन प्राप्त भएको थियो । उक्त अवलोकन टोलीले केन्द्र परिसरमा रहेका पुराना कर्मचारी आवास भवनका साथै केन्द्र अन्तर्गत रहेका जग्गाको साँधसिमाको सुपरीवेक्षण गरी केन्द्रको ब्यवस्थापनका लागि आवश्यक निर्देशन दिएको थियो ।

(२०) अन्तर-प्रदेशिय सिकाई आदान प्रदान

सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय र मधेश प्रदेश सरकार विच सम्झौता भई प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम (PLGSP) प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्र मार्फत प्रदेश र स्थानीय तहहरूमा सञ्चालन भईरहेको छ । यस कार्यक्रम अन्तर्गत विभिन्न बिषयमा प्रशिक्षणको आयोजना, स्थानीय तहको संस्थागत विकासमा सहयोग आदि सम्बन्धी कार्य यस केन्द्रले आफ्नो स्थापना कालदेखि नै सञ्चालन गर्दै आईरहेको छ । यसै कार्यक्रम अन्तर्गत, बागमति र मधेश प्रदेशका कार्यक्रम कार्यान्वयन इकाईका कर्मचारीहरु यस प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रमा स्थलगत रूपमा उपस्थित भई सिकाई आदान प्रदान गरेका थिए । उक्त कार्यक्रममा दुबै प्रदेशका मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्का कार्यालयका सचिव, उपसचिव र शाखा अधिकृतहरु एवं प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रको कार्यकारी निर्देशक, शाखा अधिकृतहरुका साथै प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रमका प्राविधिक टोली बीच छलफल र अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भएको थियो ।

(२१) वार्षिक रणनीतिक कार्यान्वयन योजना तयारी कार्यशाला

प्रदेश तथा स्थानीय शासन शासन सहयोग कार्यक्रम (PLGSP), मधेश प्रदेशको आ.व. २०८०/०८१ को लागि प्रादेशिक वार्षिक रणनीतिक कार्यान्वयन योजना (P-ASIP) तयारीको क्रममा एकदिवसीय कार्यशाला

जनकपुरधाममा सम्पन्न भयो । २७ अप्रिल २०२३ मा आयोजना गरिएको उक्त कार्यशाला मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालयको सचिव एवं प्रदेश तथा स्थानीय शासन शासन सहयोग कार्यक्रमको प्रादेशिक कार्यक्रम निर्देशक श्री नुरहरी खतिवडाको अध्यक्षतामा संचालन भएको थियो । स्थानीय तह र वृहत सरोकारवालाहरू सँग विभिन्न चरणमा छलफल गरी तयार गरिएको कार्यक्रमहरूलाई प्रदेश सरकारका विभिन्न मन्त्रालयका सचिवहरू, नगरपालिका संघ नेपाल र गाउँपालिका महासंघ नेपालको प्रदेश अध्यक्षहरूका साथै विकास साझेदारहरु बीच प्रस्तुतिकरण र छलफल गरिएको थियो । मधेश प्रदेश सरकारको नि. प्रमुख सचिव श्री किशोर कुमार चौधरी, मुख्य न्यायाधिवक्ता श्री वीरेन्द्रकुमार ठाकुर र प्रदेश नीति तथा योजना आयोगका उपाध्यक्ष नाथुप्रसाद चौधरीको विशेष उपस्थिति रहेको उक्त कार्यशालामा सहभागीहरूले आ.व. २०८०/०८१ को लागि स्वीकृत हुने वार्षिक कार्यक्रमहरूलाई प्रभावकारी रूपले कार्यान्वयनमा ल्याउन सुझाव दिएका थिए ।

(२२) प्रदेश समन्वय समितिको बैठक

प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि माननीय मुख्यमन्त्रीज्यूको अध्यक्षतामा प्रदेश सरकार तथा स्थानीय तहका प्रतिनिधिहरू र सम्बन्धित सरोकारवालाहरू सम्मिलित प्रदेश समन्वय समितिको गठन भएको छ । कार्यक्रमको प्रगति समीक्षा, विधमान समस्याहरूको सम्बोधन, कार्यक्रम संचालनका लागि स्थानीय तहहरूको छनोट, वार्षिक रणनीतिक योजनाको स्वीकृती तथा अपेच्छित परिणामहरू प्राप्त गर्न मार्गदर्शन प्रदान गर्ने जस्ता विषयमा छलफल र निर्णयमा पुग्न यस आर्थिक वर्षमा प्रदेश समन्वय समितिको चार वटा बैठक बस्यो ।

आवधिक रूपमा बसेको यस बैठकबाट स्थानीय तहहरूको क्षमता विकास योजना, राजस्व सुधार कार्य योजना, आवधिक योजना, लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण रणनीति र आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीमा सहयोग गर्नका लागि स्थानीय तहहरू छनोट गरी सोको सूचीलाई अनुमोदन गरिएको थियो । प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रमको अगामी आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को रणनीतिक कार्यान्वयन योजना तर्जुमा गर्ने सन्दर्भमा बसेको चौथो बैठकमा विकास साझेदारहरूलाई पनि आमन्त्रण गरिएको थियो ।

४. तालिम सहभागीहरूको सारांश

क्र. सं.	क्रियाकलाप	संख्या	सहभागी संख्या				
			जनप्रतिनिधि		कर्मचारी		कूल जम्मा
			पुरूष	महिला	पुरूष	महिला	
१	तालिम सहजिकरणबारे प्रशिक्षक तालिम	१	०	०	२५	२	२७
२	कर्मचारीहरूको वैयक्तिक विवरण प्रणालीबारे अभिमुखिकरण	१	०	०	३१	१	३२
३	प्रदेश स्तरका कर्मचारीको सेवाकालिन तालिम	३	०	०	१०६	६	११२
४	स्थानीय स्तरका कर्मचारीको सेवाकालिन तालिम	१	०	०	२१	१२	३३
५	मध्यमकालीन खर्च संरचना सम्बन्धी तालिम	६	०	०	१७५	८	१८३
६	स्थानीय तहको संस्थागत क्षमता स्व-मूल्याङ्कन वित्तीय सुशासन जोखिम मुल्यांकन (समिक्षा र अभिमुखिकरण)	१६	६६	७०	५१०	२६	६७२
७	जिल्ला समन्वय समितिसँग समन्वय बैठक र अन्तरक्रिया	१	०	०	१९	३	२२
८	लैंगिक उत्तरदायी बजेट सम्बन्धि अभिमूखिकरण	१३	२१	७४	१९३	६६	३५४

९	संस्थागत विकासका लागि योजना/कार्ययोजना/रणनीति निर्माणबारे कार्यशाला	३	४८	१०	८५	२	१४५
१०	नवनिर्वाचित स्थानीय तहका वडाध्यक्षहरूलाई अभिमुखिकरण	२६	८९०	१२	०	०	९०२
११	प्राविधिक कर्मचारीहरूका लागि भवन संहित सम्बन्धी तालिम	२	०	०	५६	६	६२
१२	वातावरणीय मूल्याङ्कन सम्बन्धी तालिम	३	०	०	१०१	३	१०४
	जम्मा	७६	१०२५	१६६	१३२२	१३५	२६४८

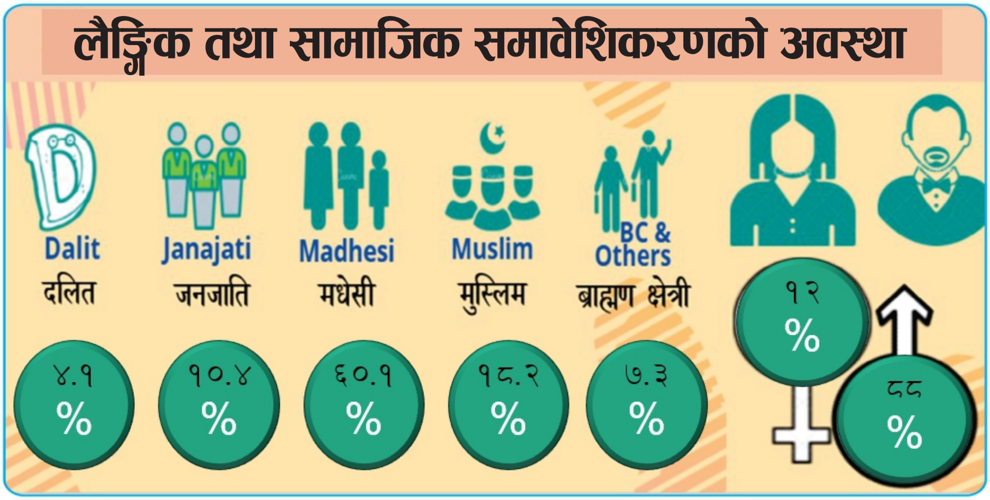

५. समन्वय र सहकार्य

स्थानीय तहहरूको संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन र वित्तिय सुशासन जोखिम मूल्याङ्कन प्रणालिको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रले मधेश प्रदेशका सबै जिल्लाका जिल्ला समन्वय समितिसंग समन्वय र सहकार्य गर्दै आएको छ । साथै, लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको अवस्था निर्माण गर्न स्थानीय सरकार, नागरिक समाजका साथै सम्पुर्ण सरोकारवालाहरुसँग समन्वयात्मक पहल गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिएको छ । यसै अनुरूप स्थानीय तहहरुमा लैंङ्गिक उत्तरदायी बजेट तर्जुमा र यसको प्रभावकारी कार्यान्वयनबारे प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रका पदाधिकारीहरू र राष्ट्रिय महिला आयोगको प्रतिनिधिमन्डल बिच छलफल भएको थियो । छलफलको क्रममा प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रका कार्यकारी निर्देशक श्री सतार अंसारीज्यूले केन्द्रद्वारा स्थानीय तहका कार्यपालिकाका दलित महिला सद्स्यहरुका लागि चांडै नै रूपान्तरणीय नेतृत्व सम्बन्धि तालीम संचालन हुने कुरा जानकारी दिनु भएको थियो । प्रतिनिधिमन्डलमा राष्ट्रिय महिला आयोगको माननिय सदस्य श्री जया घिमिरे तथा उपसचिव श्री सिता अधिकारी रहनु भएको थियो । मधेशमा महिलाहरूको अवस्था र सुधारका लागि आवश्यक पहल बिषयमा केन्द्रित उक्त छलफलमा ईन ईलम हेल्भेटासको मधेश प्रदेश संयोजक श्री कृष्ण लाल कर्णले पनि आफ्नो धारणा राखु भएको थियो ।

स्थानीय शासनमा नागरिक सहभागिता अभिवृद्धिका लागि विभिन्न नागरिक समाजका संघसंस्था, सञ्चार जगत, सामाजिक अभियन्ताहरुसँग छलफल र अन्तरक्रियालाई प्राथमिकता साथ अगाडी बढाइएको छ । केन्द्रको गतिविधिहरूलाई आउने दिनमा थप प्रभावकारी बनाउने सन्दर्भमा विभिन्न विषय क्षेत्रका विज्ञहरू, स्थानीय बुद्धिजिवि र प्रबुद्ध व्यक्तिहरुसँग छलफल गरी पृष्ठपोषण प्राप्त गर्ने गरिएको छ । विगत दुई वर्षदेखि संचालन हुदै आएको कर्मचारीहरूको सेवाकालीन तालिम कार्यक्रमको प्रभावकारिताको अध्ययन, यसमा देखिएका चुनौती र समाधानका पहलहरू बारे विभिन्न माधयमबाट पृष्ठपोषण लिने कार्यहरू भइरहेका छन् । यस्ता पृष्ठपोषणहरूबाट क्षमता विकास कार्यक्रम कार्यान्वयनमा अझ बढी निखारपन ल्याई गुणस्तरीय प्रशिक्षण प्रदान गर्न उल्लेख्य योगदान प्राप्त हुने अपेक्षा गरीएको छ ।

संस्थागत पणालीबाट तालिम तथा कार्यक्रमहरूको प्रभावकारिता र गुणस्तर सुनिश्चित गर्न सुधारात्मक अनुसन्धानलाई निरन्तर उपयोग गर्नु केन्द्रको मुख्य पेसागत कार्य हो । यस्ता अनुसन्धान कार्यलाई केन्द्रको नियमित कार्यप्रणालीको अभिन्न अभ्यास बनाउने प्रयास भइरहेको छ । स्थानीयतहका लागि यस केन्द्रबाट संचालन हुने तालिम कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा आइपरेका कठीनाईहरूमा सुधारात्मक उपायहरू पहिल्याउन कार्यमूलक अनुसन्धान गर्ने योजना रहेको छ ।

६. आर्थिक प्रगतिको विवरण

आ.व. २०७९/०८० को वित्तीय खर्च

स्रोत		जम्मा बजेट	जम्मा खर्च	खर्च प्रतिशत
PLGSP	चालु तर्फ	२०,२३,५०,०००/-	२,४१,४२,३४३/-	११.९३%
	पूँजिगत तर्फ	५,१५,००,०००/-	५६,३८,६४७/-	१०.९५%
	कूल जम्मा	२५,३८,५०,०००/-	२,९७,८०,९९०/-	११.७३%
प्रदेश सरकार	चालु तर्फ	६,३४,५९,०००/-	१,६४,८३,३९३/-	२५.९७%
	पूँजिगत तर्फ	२,२३,९१,०००/-	७८,५२,१९२/-	३५.०६%
	कूल जम्मा	८,५८,५०,०००/-	२,४३,३५,५८५/-	२८.३५%
LDTA	तलब	२५,००,०००/-	२३,२२,५१८/-	९२.९४%

७. मानव संशाधन

प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रको दैनिक कार्य सम्पादनका लागि प्रदेश सरकारद्वारा हालको लागि केहि संख्यामा कर्मचारीहरुको व्यवस्थापन गरिएको छ । यस केन्द्रको स्वीकृत दरबन्दी तेरिज र हाल कार्यरत रहेका कर्मचारीहरुको दरबन्दी विवरण देहाय बमोजिम रहेकोछ ।

क) प्रदेश तर्फका कर्मचारीहरूको विवरण

क्र.सं.	पद	सेवा	समूह	तह	दरबन्दी	पदपुर्ति
१	कार्यकारी निर्देशक				१	१
२	निर्देशक	प्रशासन	सामान्य प्रशासन	अधिकृत नवौं/दशौं	२	रित्त
३	उपनिर्देशक	प्रशासन	सामान्य प्रशासन	अधिकृत सातौं/आठौं	४	३
४	प्रशासकीय अधिकृत	प्रशासन	सामान्य प्रशासन	अधिकृत सातौं/आठौं	१	रित्त

५	लेखा अधिकृत	प्रशासन	लेखा	अधिकृत सातौं/आठौं	१	१
६	अधिकृत/सहायक	प्रशासन	सामान्य. प्रशासन	अधिकृत छैठौं/सहायक पाचौं	५	१
७	सूचना प्रविधि अधिकृत	विविध	विविध	अधिकृतछैठौं/ सहायक पाचौं	१	१
८	हलुका सवारी चालक			श्रेणीविहिन	२	२
९	कार्यालय सहयोगी			श्रेणीविहिन	३	१

ख) **LDTA** तर्फबाट यस केन्द्रमा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण

क्र.सं.	पद	तह	दरबन्दी	पदपुर्ति
१.	लेखा सहायक	चौथो	१	१
२.	कार्यालय सहयोगी	श्रेणीविहिन	२	२
३.	माली	श्रेणीविहिन	१	१
४.	स्वीपर	श्रेणीविहिन	१	१

ग) **PLGSP** तर्फबाट यस केन्द्रमा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण

क्र.सं.	पद	दरबन्दी	पदपुर्ति
१	स्थानीय शासन विज्ञ	१	१
२	क्षमता विकास विज्ञ	१	१
३	पाठ्यक्रम विकस विज्ञ	१	१
४	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण विज्ञ	१	रिक्त
५	पूर्वाधार विकास विज्ञ	१	१
६	कार्यक्रम सहायक	१	१
७	हलुका सवारी चालक	१	१

प्रदेश तर्फका कर्मचारीहरू

सतार अंसारी
कार्यकारी निर्देशक

राजन कुमार झा
उपनिर्देशक

महेन्द्र मण्डल
लेखा अधिकृत

मोहम्मद शरिफ
उपनिर्देशक/सूचना अधिकारी

बिष्णु हरी ढुङ्गेल
शाखा अधिकृत

सविन्द्र यादव
कम्प्युटर अधिकृत

चन्दन कुमार कर्ण
कम्प्युटर अधिकृत

मनोज कुमार झा
सहायक शाखा अधिकृत

दिगम्बर सिंह
लेखा सहायक

रविन्द्र कुमार झा
सवारी चालक

धर्मेन्द्र कुमार साह
सवारी चालक

प्राविधिक विज्ञ टोलि

अर्जुन कुशवाहा
स्थानीय शासन विज्ञ

अर्जुन सुवेदी
क्षमता विकास विज्ञ

सुनिल जायसवाल
पाठ्यक्रम विकास विज्ञ

साहनाज अंसारी
पूर्वाधार विकास विज्ञ

दिनेश माझी
कार्यक्रम सहायक

विनोद अधिकारी
सवारी चालक

कार्यालय सहयोगी

राकेश पासवान
कार्यालय सहयोगी

निर्मला मोक्तान
कार्यालय सहयोगी

राहुल अंसारी
कार्यालय सहयोगी

रामजीत यादव
माली

प्रमोद मेस्तर
स्वीपर

अनुसूचि-१

आ.व. २०७८/७९ का लागि सम्पन्न भएका संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्न (LISA) मा उच्चतम् अङ्क प्राप्त गरेका क्रमश: २० वटा स्थानीय तहहरूको नामावली

क्र.सं.	स्थानीय तह	जिल्ला	जम्मा प्रासांक
१	जनकपुर उपमहानगरपालिका	धनुषा	८९
२	बलवा नगरपालिका	महोत्तरी	८८.२५
३	कलैया उपमहानगरपालिका	बारा	८४
४	बलान बिहुल गाउँपालिका	सप्तरी	८३.५
५	सप्तकोशी नगरपालिका	सप्तरी	८३
६	गौशाला नगरपालिका	महोत्तरी	८१.७५
७	राजपुर नगरपालिका	रौतहट	८१
८	लालबन्दी नगरपालिका	सर्लाही	८०.५
९	मुखियापट्टी मुसहरमिया गाउँपालिका	धनुषा	८०
१०	सिराहा नगरपालिका	सिराहा	७९.५
११	बारागढी गाउँपालिका	बारा	७८.५
१२	चन्द्रपुर नगरपालिका	रौतहट	७७.५
१३	महोत्तरी गाउँपालिका	महोत्तरी	७७.५
१४	लक्ष्मीनिया गाउँपालिका	धनुषा	७७
१५	सखुवानान्कारकट्टी गाउँपालिका	सिराहा	७५.७५
१६	मिथिला बिहारी नगरपालिका	धनुषा	७५.२५
१७	खडक नगरपालिका	सप्तरी	७५
१८	औरही गाउँपालिका	सिराहा	७४.२५
१९	बरहथवा नगरपालिका	सर्लाही	७३
२०	तिरहुत गाउँपालिका	सप्तरी	७२.७५

अनुसूचि-२

आ.व. २०७८/७९ का लागि संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कनको कार्य सम्पन्न गर्न नसकेका स्थानीय तहहरूको नामावली

क्र.सं.	जिल्ला	स्थानीय तह
१	सप्तरी	बिष्णुपुर गाउँपालिका
२	सप्तरी	तिलाठी कोईलाडी गाउँपालिका
३	धनुषा	औरही गाउँपालिका
४	धनुषा	क्षिरेश्वरनाथ नगरपालिका
५	महोत्तरी	सोनमा गाउँपालिका
६	सर्लाही	बलरा नगरपालिका
७	सर्लाही	मलंगवा नगरपालिका
८	सर्लाही	पर्सा गाउँपालिका
९	सर्लाही	रामनगर गाउँपालिका
१०	रौतहट	गरुडा नगरपालिका
११	रौतहट	गुजरा नगरपालिका
१२	रौतहट	फतुवा बिजयपुर नगरपालिका
१३	पर्सा	कालिकामाई गाउँपालिका

मितिः २०८०/०४/०१ सम्मको अध्यावधिक तथ्याङ्क अनुसार माथिको तालिका तयार गरिएको छ ।

यस सम्बन्धी विस्तृत जानकारी https://lisa.mofaga.gov.np

अनुसूचि-३

आ.व. २०७८/७९ का लागि वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्यांकनको नतिजा पोर्टल मार्फत प्रकाशन गर्ने स्थानीय तहहरूको नामावली

क्र.स.	जिल्ला	नगरपालिका/ गाउँपालिका	प्राप्ताङ्क
१	सप्तरी	बलान बिहुल गाउँपालिका	६३
२	सप्तरी	बिष्णुपुर गाउँपालिका	२२.५
३	सप्तरी	बोदेबरसाईन नगरपालिका	५५.५
४	सप्तरी	छिन्नमस्ता गाउँपालिका	१६.५
५	सप्तरी	हनुमाननगर कङ्कालिनी नगरपालिका	५१.५
६	सप्तरी	कन्चनरुप नगरपालिका	६५.५
७	सप्तरी	रुपनी गाउँपालिका	५९.५
८	सप्तरी	सप्तकोशी नगरपालिका	५८
९	सप्तरी	शम्भुनाथ नगरपालिका	४७
१०	सप्तरी	सुरुङ्गा नगरपालिका	६१
११	सप्तरी	तिरहुत गाउँपालिका	४४
१२	सिराहा	अर्नमा गाउँपालिका	७३.५
१३	सिराहा	विष्णुपुर गाउँपालिका	५५
१४	सिराहा	धनगढीमाई नगरपालिका	६९
१५	सिराहा	कल्याणपुर नगरपालिका	४८.५
१६	सिराहा	कर्जन्हा नगरपालिका	३२
१७	सिराहा	लहान नगरपालिका	४४
१८	सिराहा	मिर्चैया नगरपालिका	४७
१९	सिराहा	सखुवानान्कारकट्टी गाउँपालिका	७२.५
२०	सिराहा	सिराहा नगरपालिका	७३

२१	धनुषा	बटेश्वर गाउँपालिका	४७
२२	धनुषा	बिदेह नगरपालिका	५३.५
२३	धनुषा	जनक नन्दिनी गाउँपालिका	५६
२४	धनुषा	जनकपुर उपमहानगरपालिका	७६
२५	धनुषा	कमला नगरपालिका	६८.५
२६	धनुषा	मिथिला बिहारी नगरपालिका	५२.५
२७	धनुषा	मुखियापट्टी मुसहरमिया गाउँपालिका	७०
२८	महोत्तरी	औरही नगरपालिका	३५.५
२९	महोत्तरी	एकडारा गाउँपालिका	२
३०	महोत्तरी	गौशाला नगरपालिका	३३
३१	महोत्तरी	लोहरपट्टी नगरपालिका	२८
३२	महोत्तरी	महोत्तरी गाउँपालिका	६६.५
३३	महोत्तरी	मनरा शिसवा नगरपालिका	३१
३४	महोत्तरी	मटिहानी नगरपालिका	५७
३५	महोत्तरी	राम गोपालपुर नगरपालिका	२१.५
३६	महोत्तरी	साम्सी गाउँपालिका	२४.५
३७	सर्लाही	बागमती नगरपालिका	४१.५
३८	सर्लाही	बलरा नगरपालिका	६४
३९	सर्लाही	बरहथवा नगरपालिका	६१.५
४०	सर्लाही	विष्णु गाउँपालिका	२१
४१	सर्लाही	चक्रघट्टा गाउँपालिका	६०
४२	सर्लाही	चन्द्रनगर गाउँपालिका	६६.५
४३	सर्लाही	धनकौल गाउँपालिका	३१
४४	सर्लाही	हरिपुर नगरपालिका	७०

४५	सर्लाही	हरिवन नगरपालिका	६८.५
४६	सर्लाही	ईश्वरपुर नगरपालिका	४०.५
४७	सर्लाही	कविलासी नगरपालिका	३२
४८	सर्लाही	लालबन्दी नगरपालिका	७९
४९	रौतहट	बृन्दावन नगरपालिका	२२
५०	रौतहट	दुर्गा भगवती गाउँपालिका	५२
५१	रौतहट	गौर नगरपालिका	६८
५२	रौतहट	ईशनाथ नगरपालिका	४६
५३	रौतहट	माधव नारायण नगरपालिका	३६
५४	रौतहट	परोहा नगरपालिका	७६
५५	रौतहट	राजदेवी नगरपालिका	५१.५
५६	रौतहट	राजपुर नगरपालिका	२७
५७	बारा	आदर्श कोटवाल गाउँपालिका	३१
५८	बारा	बारागढी गाउँपालिका	४५
५९	बारा	विश्रामपुर गाउँपालिका	३०.५
६०	बारा	देवताल गाउँपालिका	१०.५
६१	बारा	जीतपुर सिमरा उपमहानगरपालिका	४६.५
६२	बारा	कलैया उपमहानगरपालिका	६०.५
६३	बारा	करैयामाई गाउँपालिका	२८.५
६४	बारा	कोल्हवी नगरपालिका	१७.५
६५	बारा	महागढीमाई नगरपालिका	२६
६६	बारा	निजगढ नगरपालिका	३०
६७	बारा	पचरौता नगरपालिका	२५.५
६८	बारा	परवानीपुर गाउँपालिका	१८

६९	बारा	फेटा गाउँपालिका	८.५
७०	बारा	प्रसौनी गाउँपालिका	२९
७१	बारा	सिम्रौनगढ नगरपालिका	७
७२	बारा	सुवर्ण गाउँपालिका	३१.५
७३	पर्सा	बहुदरमाई नगरपालिका	५५
७४	पर्सा	बिन्दबासिनी गाउँपालिका	३३.५
७५	पर्सा	बिरगन्ज महानगरपालिका	६१
७६	पर्सा	छिपहरमाई गाउँपालिका	३६.५
७७	पर्सा	जिराभवानी गाउँपालिका	६१
७८	पर्सा	पर्सागढी नगरपालिका	५४.५
७९	पर्सा	पटेर्वा सुगौली गाउँपालिका	३६.५
८०	पर्सा	पोखरिया नगरपालिका	३६.५
८१	पर्सा	सखुवा प्रसौनी गाउँपालिका	२७
८२	पर्सा	ठोरी गाउँपालिका	५३

मितिः २०८०/०४/०१ सम्मको अध्यावधिक तथ्याङ्क अनुसार माथिको तालिका तयार गरिएको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत जानकारी https://fra.mofaga.gov.np/

अनुसूचि-४

आ.व. २०८०/८१ मा सञ्चालनका लागि स्वीकृत कार्यक्रमहरू

क.सं.	क्रियाकलाप	परिमाण
प्रतिफल ७: प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्र स्थापना तथा सञ्चालन भई क्षमता विकास सम्बन्धि कार्यक्रमहरु सञ्चालन हुनेछन् ।		
१	प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्र, OCMCM र प्रदेश मन्त्रालयहरूमा कार्यरत अधिकृत स्तरका कर्मचारीहरूका लागि कार्यसम्पादन ब्यवस्थापन सम्बन्धी क्षमता विकास तालिम	१ ईभेन्ट
२	प्रदेश अन्तर्गतका क्षमता विकाससँग सम्बन्धित सरोकारवालाहरूसँग समन्वय बैठक	२ ईभेन्ट
३	प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रको आर्थिक एवं प्रशासनिक कार्यविधि तयारी	१ कार्यविधि
प्रतिफल ८: स्थानीय तहहरूमा आधुनिक एवमं प्रभावशाली प्रशासनिक प्रणाली र उत्तदायी सार्वजनिक लेखा प्रणाली स्थापना भएको हुनेछ ।		
१	स्थानीय तहहरुमा राजश्व सुधार कार्ययोजना तयारी गर्ने	२५ स्थानीय तह
२	स्थानीय तहको संस्थागत क्षमता विकास योजना निर्माण गर्ने	२५ स्थानीय तह
३	स्थानीय तहको आवधिक योजना तर्जुमामा सहयोग	११ स्थानीय तह
४	स्थानीय तहको संस्थागत क्षमता स्व मुल्याकन र वित्तिय सुशासन जोखिम मुल्याङ्कन कार्यान्वनको फलोअप तालिम/ अन्तरक्रिया/ समीक्षा	१३६ स्थानीय तह (४ ईभेन्ट)

५	संस्थागत स्वमुल्यांकन वा वित्तिय सुशासन जोखिम मुल्याङ्कन सम्पन्न नगरेका स्थानिय तहहरूमा घुम्ति विज्ञ सेवा उपलब्ध गराउने	६९ स्थानीय तह
६	स्थानीय तहमा आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालि बारे अभिमुखिकरण र कार्यविधि निर्माणमा सहजिकरण	२५ स्थानीय तह
७	स्थनीय तहको जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरुलाई मध्यमकालीन खर्च संरचना बिषयमा फलो अप तालिम/अन्तरक्रिया	१३६ स्थानीय तह (४ ईभेन्ट)
प्रतिफल ९: स्थानीय शासन प्रणालीहरु समतलिय र ठाडो (Horizontal & Veridical) रुपमा नागरिकप्रति उतरदायी भएका हुनेछन् ।		
१	स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूलाई सामाजिक जवाफदेहिताका औजारहरू जस्तै : सार्वजनिक परिक्षण, सार्वजनिक सुनवाई (नमूना कार्यविधिमा आधारित कार्यान्वयनसाथै गुणासो ब्यवस्थापन सम्बन्धि अभिमुखिकरण	४ ईभेन्ट
प्रतिफल १०: स्थानीय तहको सेवा प्रवाह प्रणालीमा लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण (GESI) मुलप्रवाहिकरण भएको हुनेछ ।		
१	स्थानीय तहका लैससास सम्पर्क व्यक्तिहरूका लागि रूपान्तरणिय पद्धती द्वारा लैससास मूलप्रवाहीकरण बारे क्षमता विकास तालिम	३ ईभेन्ट
२	स्थानीय तहका महिला जनप्रतिनिधीहरूका लागि रूपान्तरणिय नेतृत्व विकास बारे क्षमता विकास तालिम	२० ईभेन्ट
३	स्थानीय तहमा लै.स.सा.स. परिक्षण गर्ने	४८ स्थानीय तह
४	स्थानीय तहको लै.स.सा.स. मूलप्रवाहिकरण रणनीति निर्माण र स्थानिय तहबाट पारित गर्ने	१६ स्थानीय तह

५	स्थानीय तहका लैससास सम्पर्क व्यक्ति र उपमेयर/उपाध्यक्ष हरूको सहभागितामा लै.स.सा.स. मूलप्रवाहिकरण रणनीतिको विश्लेषण र कार्यान्वयनका लागि कार्यशाला सञ्चालन	४ ईभेन्ट
६	स्वास्थ्य संस्थाका प्रमुख /नर्सहरूका लागि लैङ्गिक हिंसा सम्बन्धी स्वास्थ्य सेवा विषयक तालिम	२ ईभेन्ट
प्रतिफल १३: प्रदेश तहका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरुको क्षमता विकासका अवसर बाट प्रोत्साहित भएका हुनेछन्		
१	प्रदेश सरकारका विभिन्न कार्यालयमा नवनियुक्त कर्मचारी हरुका लागि प्रारम्भिक तालिम	३ ईभेन्ट
२	प्रदेश सरकारका विभिन्न कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरूका लागि सेवाकालिन तालिम	१ ईभेन्ट
३	प्रदेश सरकारका जिल्लास्थित कार्यालयका कर्मचारीका लागि वित्तिय अनुशासन सम्वन्धी तालिम	२ ईभेन्ट
प्रतिफल १४: स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरुको गुणस्तरीय सेवा प्रवाह गर्न सक्ने क्षमता विकास भएको हुनेछ ।		
१	विभिन्न बिषयमा तालिमको पाठ्यक्रम, म्यानुवल तथा तालिम सामग्री तयार गर्ने (नवौं र दशौं तहका अधिकृत स्तरका कर्मचारीको सेवाकालिन तालिम, रूपान्तरणिय नेतृत्व विकास तालिम र प्रदेश सभा सदस्यहरूका लागि कानुन निर्माण तालिम)	३ वटा पाठ्यक्रम
२	स्थानीय तहका योजना शाखाका प्रमुखहरूका लागि दिगो विकास लक्ष्य स्थानीयकरण विषयक तालिम	५ ईभेन्ट
३	स्थानीय तहका कर्मचारीहरुका लागि ५-दिने सार्बजनिक खरिद तथा EGP सम्बन्धि तालिम	५ ईभेन्ट
४	स्थानीय तहमा नया नियुक्त भई आएका प्राबिधिक कर्मचारीहरुका लागी Building Code सम्बन्धि तालिम (सिरहा-सप्तरी, रौतहट-सर्लाही)	२ ईभेन्ट
५	स्थानीय तहमा कार्यरत ईन्जिनियरहरुका लागि Structural Design and	४ ईभेन्ट

	AutoCAD सम्बन्धी क्षमता विकास तालिम	
६	स्थानीय तहमा कार्यरत सूचना प्रबिधि अधिकृतहरुका लागि Website Management and GIS सम्बन्धि क्षमता विकस तालिम	१३६ स्थानीय तह (४ ईभेन्ट)
७	स्थानीय तहको शिक्षा शाखाका कर्मचारीहरुका लागि सहजिकरण सम्बन्धी प्रशिक्षक प्रशिक्षण	४ ईभेन्ट
८	स्थानीय तहका कृषि शाखाका कर्मचारीहरुका लागि एकिकृत जैविक कृषि र फार्म डिजाइन सम्बन्धि तालिम (७-दिने)	४ ईभेन्ट
९	स्थानीय तहको मेयर/उपमेयर/ अध्यक्ष/उपाध्यक्षहरूका लागि सकारात्मक दृष्टिकोण बिषयक क्षमता विकास तालिम	८ ईभेन्ट
१०	स्थानीय तहमा नियुक्त भई हालसम्म तालिम प्राप्त नगरेका लेखा शाखाका कर्मचारी हरुका लागि SuTRA सम्बन्धि तालिम (महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको समन्वयमा)	२ ईभेन्ट
११	स्थानीय तहमा नियुक्त भई हालसम्म तालिम प्राप्त नगरेका जिन्सी शाखाका कर्मचारी हरुका लागि PAMS सम्बन्धि तालिम (महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको समन्वयमा)	२ ईभेन्ट
१२	स्थानीय तहका राजश्व परामर्श समितिका सदस्य तथा राजश्व शाखाका कर्मचारीहरुका लागि राजश्व सुधार कार्ययोजनाको विश्लेषण तथा कार्यान्वयन सम्बन्धि तालिम	८ ईभेन्ट
१३	स्थानीय तहका क्षमता विकास समन्वय समितिको संयोजक तथा प्रशासन शाखाका कर्मचारीहरुका लागि क्षमता बिकास योजना विश्लेषण तथा कार्यान्वयन सम्बन्धि तालिम	८ ईभेन्ट
१४	स्थानीय तहका कर्मचारी हरुका लागि सेवाकालीन तालिम	३ ईभेन्ट
१५	स्थानीय तहमा नया नियुक्त भई आएका कर्मचारी हरुका लागि प्रारम्भिक (Induction) तालिम	२ ईभेन्ट
१६	स्थानीय तहका MIS अपरेटरहरुका लागि ब्सायक्तिगत घटना दर्ता, सूचना ब्यवस्थापन प्रणाली सम्बन्धि क्षमता विकास तालिम	४ ईभेन्ट

अनुसूचि-५

मधेश प्रदेशका स्थानीय तहहरूको ईमेल ठेगाना र वेबसाइट

क्र.सं	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	ईमेल	वेबसाईट
१	सप्तरी	सप्तकोशी नगरपालिका	saptakoshimun@gmail.com	saptakoshimun.gov.np
२	सप्तरी	कञ्चनरुप नगरपालिका	kanchanrupmunicipality@gmail.com	kanchanrupmun.gov.np
३	सप्तरी	अग्निसाइर कृष्णासवरन गापा	asks.gapa@gmail.com	agnisairkrishnasawaranmun.gov.np
४	सप्तरी	रुपनी गाउँपालिका	rupanigaupalika@gmail.com	rupanimun.gov.np
५	सप्तरी	शम्भुनाथ नगरपालिका	shambhunathmun@gmail.com	shambhunathmun.gov.np
६	सप्तरी	खडक नगरपालिका	khadakmunicipality@gmail.com	khadakmun.gov.np
७	सप्तरी	सुरुङ्गा नगरपालिका	surungamun@gmail.com	surungamun.gov.np
८	सप्तरी	बलान-बिहुल गाउँपालिका	info@balanbihulmun.gov.np	balanbihulmun.gov.np
९	सप्तरी	बोदेबरसाईन नगरपालिका	bodebarsainmun@gmail.com	bodebarsainmun.gov.np
१०	सप्तरी	डाक्नेश्वरी नगरपालिका	ito.dakneshworimun@gmail.com	dakneshworimun.gov.np
११	सप्तरी	राजगढ गाउँपालिका	rajgadhmun@gmail.com	rajgadhmun.gov.np
१२	सप्तरी	बिष्णुपुर गाउँपालिका	bishnupurmun@gmail.com	bishnupurmunsaptari.gov.np
१३	सप्तरी	राजविराज नगरपालिका	rajbirajmunsaptari@gmail.com	rajbirajmun.gov.np
१४	सप्तरी	महादेवा गाउँपालिका	info@mahadevamun.gov.np	mahadevamun.gov.np
१५	सप्तरी	तिरहुत गाउँपालिका	tirahutgaunpalika555@gmail.com	tirahutmun.gov.np
१६	सप्तरी	हनुमाननगर कङ्कालिनी नपा	ito.hanumannagarkankalinimun@gmail.com	hanumannagarkankalinimun.gov.np
१७	सप्तरी	तिलाठी कोईलाडी गापा	tilathikoiladigp@gmail.com	tilathikoiladimun.gov.np
१८	सप्तरी	छिन्नमस्ता गाउँपालिका	chhinnamasta.rmo.saptari@gmail.com	chhinnamastamun.gov.np
१९	सिराहा	लहान नगरपालिका	lahan.municipal@gmail.com	lahanmun.gov.np
२०	सिराहा	धनगढीमाई नगरपालिका	mundhangadhi@gmail.com	dhangadhimaimun.gov.np
२१	सिराहा	गोलबजार नगरपालिका	golbazarmun@gmail.com	golbazarmun.gov.np
२२	सिराहा	मिर्चैयाँ नगरपालिका	munmirchaiya272@gmail.com	mirchaiyamun.gov.np
२३	सिराहा	कर्जन्हा नगरपालिका	karjanhamun@gmail.com	karjanhamun.gov.np
२४	सिराहा	कल्याणपुर नगरपालिका	Kalyanpurmun2073@gmail.com	kalyanpurmun.gov.np
२५	सिराहा	नरहा गाउँपालिका	narahagapa@gmail.com	narahamun.gov.np
२६	सिराहा	विष्णुपुर गाउँपालिका	rmbishnupur@gmail.com	bishnupurmunsiraha.gov.np
२७	सिराहा	अर्नमा गाउँपालिका	arnamamunsiraha@gmail.com	arnamamun.gov.np
२८	सिराहा	सुखीपुर नगरपालिका	sukhipurnagarpalika@gmail.com	sukhipurmun.gov.np
२९	सिराहा	लक्ष्मीपुर पतारी गाउँपालिका	laxmipurpatari@gmail.com	laxmipurpatarimun.gov.np
३०	सिराहा	सखुवानान्कारकट्टी गापा	sakhuwanankarkatti@gmail.com	sakhuwanankarkattimun.gov.np
३१	सिराहा	भगवानपुर गाउँपालिका	bhagwanpurgaupalika@gmail.com	bhagwanpurmun.gov.np
३२	सिराहा	नवराजपुर गाउँपालिका	gapanavrajpursiraha@gmail.com	nawarajpurmun.gov.np
३३	सिराहा	बरियारपट्टी गाउँपालिका	ito.bariyarpattimun@gmail.com	bariyarpattimun.gov.np
३४	सिराहा	औरही गाउँपालिका	aurahigaunpalika@gmail.com	aurahimunsiraha.gov.np
३५	सिराहा	सिरहा नगरपालिका	munsiraha@gmail.com	sirahamun.gov.np
३६	धनुषा	गणेशमान चारनाथ नपा	ganeshmancharnath@gmail.com	ganeshmancharnathmun.gov.np

३७	धनुषा	धनुषाधाम नगरपालिका	dhanushadhammunicipality@gmail.com	dhanushadhammun.gov.np
३८	धनुषा	मिथिला नगरपालिका	ito.mithilamun@gmail.com	mithilamun.gov.np
३९	धनुषा	बटेश्वर गाउँपालिका	ito.bateshwormun@gmail.com	bateshwormun.gov.np
४०	धनुषा	क्षिरेश्वरनाथ नगरपालिका	kshireshwornathmun@gmail.com	kshireshwornathmun.gov.np
४१	धनुषा	लक्ष्मीनिया गाउँपालिका	laxminiyamun@gmail.com	laxminiyamun.gov.np
४२	धनुषा	मिथिला बिहारी नगरपालिका	info@mithilabiharimun.gov.np	mithilabiharimun.gov.np
४३	धनुषा	हंसपुर नगरपालिका	hanspurnagarpalika@gmail.com	hansapurmun.gov.np
४४	धनुषा	सबैला नगरपालिका	sabailamun@gmail.com	sabailamun.gov.np
४५	धनुषा	शहीदनगर नगरपालिका	ito.shahidnagarmun@gmail.com	shahidnagarmun.gov.np
४६	धनुषा	कमला नगरपालिका	kamalamun@gmail.com	kamalamun.gov.np
४७	धनुषा	जनकनन्दिनी गाउँपालिका	janaknandinimun@gmail.com	janaknandinimun.gov.np
४८	धनुषा	विदेह नगरपालिका	info@bidehamun.gov.np	bidehamun.gov.np
४९	धनुषा	औरही गाउँपालिका	aurahimun@gmail.com	aurahimundhanusha.gov.np
५०	धनुषा	जनकपुरधाम उप-मनपा	janakpursmc@gmail.com	janakpurmun.gov.np
५१	धनुषा	धनौजी गाउँपालिका	info@dhanaujimun.gov.np	dhanaujimun.gov.np
५२	धनुषा	नगराइन नगरपालिका	nagarainmun@gmail.com	nagrainmun.gov.np
५३	धनुषा	मुखियापट्टी मुसहरमिया गापा	mmrmmun@gmail.com	mukhiyapattimusaharniyamun.gov.np
५४	महोत्तरी	बर्दिबास नगरपालिका	bardibasmunicipality@gmail.com	bardibasmun.gov.np
५५	महोत्तरी	गौशाला नगरपालिका	gaushalamunicipality@gmail.com	gaushalamun.gov.np
५६	महोत्तरी	सोनमा गाउँपालिका	Sonamarm2073@gmail.com	sonamamun.gov.np
५७	महोत्तरी	औरही नगरपालिका	aurahimunmahottari@gmail.com	aurahimunmahottari.gov.np
५८	महोत्तरी	भँगाहा नगरपालिका	bhangahamun@gmail.com	bhangahamun.gov.np
५९	महोत्तरी	लोहरपट्टी नगरपालिका	loharpattimunicipality@gmail.com	loharpattimun.gov.np
६०	महोत्तरी	बलवा नगरपालिका	balwamun@gmail.com	balwamun.gov.np
६१	महोत्तरी	रामगोपालपुर नगरपालिका	info@ramgopalpurmun.gov.np	ramgopalpurmun.gov.np
६२	महोत्तरी	साम्सी गाउँपालिका	ito.samsimun@gmail.com	samsimun.gov.np
६३	महोत्तरी	मनरा शिसवा नगरपालिका	info@manarashiswamun.gov.np	manarashiswamun.gov.np
६४	महोत्तरी	एकडारा गाउँपालिका	ekdaramun@gmail.com	ekdaramun.gov.np
६५	महोत्तरी	महोत्तरी गाउँपालिका	mahottarimun@gmail.com	mahottarimun.gov.np
६६	महोत्तरी	पिपरा गाउँपालिका	pipramun@gmail.com	pipramun.gov.np
६७	महोत्तरी	मटिहानी गाउँपालिका	info@matihanimun.gov.np	matihanimun.gov.np
६८	महोत्तरी	जलेश्वर नगरपालिका	jaleshwormun@gmail.com	jaleshwormun.gov.np
६९	सर्लाही	लालबन्दी नगरपालिका	info@lalbandimun.gov.np	lalbandimun.gov.np
७०	सर्लाही	हरिवन नगरपालिका	harionmunicipality@gmail.com	harionmun.gov.np
७१	सर्लाही	बागमती नगरपालिका	bagmatimun@gmail.com	bagmatimunsarlahi.gov.np
७२	सर्लाही	बरहथवा नगरपालिका	barahathawamun@gmail.com	barhathwamun.gov.np
७३	सर्लाही	हरिपुर नगरपालिका	ito.haripurmun@gmail.com	haripurmun.gov.np
७४	सर्लाही	ईश्वरपुर नगरपालिका	pmao.ishworpurmun@gmail.com	ishworpurmun.gov.np
७५	सर्लाही	हरिपुर्वा नगरपालिका	ito.haripurwamun@gmail.com	haripurwamun.gov.np
७६	सर्लाही	पर्सा गाउँपालिका	parsagaupalikasarlahi@gmail.com	parsamun.gov.np

७७	सर्लाही	ब्रह्मपुरी गाउँपालिका	info@brahmapurimun.gov.np	brahmapurimun.gov.np
७८	सर्लाही	चन्द्रनगर गाउँपालिका	chandranagar111@gmail.com	chandranagarmun.gov.np
७९	सर्लाही	कविलासी नगरपालिका	ito.kabilasimun@gmail.com	kabilasimun.gov.np
८०	सर्लाही	चक्रघट्टा गाउँपालिका	chakraghatta@gmail.com	chakraghattamun.gov.np
८१	सर्लाही	बसबरीया गाउँपालिका	basbariyamun@gmail.com	basbariyamun.gov.np
८२	सर्लाही	धनकौल गाउँपालिका	info@dhankaulmun.gov.np	dhankaulmun.gov.np
८३	सर्लाही	रामनगर गाउँपालिका	info@ramnagarmun.gov.np	ramnagarmun.gov.np
८४	सर्लाही	बलरा नगरपालिका	balaranagarpalika@gmail.com	balramun.gov.np
८५	सर्लाही	गोडैटा नगरपालिका	godaitamunicipality@gmail.com	godaitamun.gov.np
८६	सर्लाही	विष्णु गाउँपालिका	munbishnu@gmail.com	bishnumun.gov.np
८७	सर्लाही	कौडेना गाउँपालिका	ito.kaudenamun@gmail.com	kaudenamun.gov.np
८८	सर्लाही	मलंगवा नगरपालिका	malangwanagarpalika@gmail.com	malangwamun.gov.np
८९	रौतहट	चन्द्रपुर नगरपालिका	chandrapurmunicipality@gmail.com	chandrapurmun.gov.np
९०	रौतहट	गुजरा नगरपालिका	ito.gujramun@gmail.com	gujaramun.gov.np
९१	रौतहट	फतुवाबिजयपुर नगरपालिका	info@phatuwabijaypurmun.gov.np	phatuwabijaypurmun.gov.np
९२	रौतहट	कटहरिया नगरपालिका	katahariyamun@gmail.com	katahariyamun.gov.np
९३	रौतहट	बृन्दावन नगरपालिका	brindawanmun@gmail.com	brindawanmun.gov.np
९४	रौतहट	गढीमाई नगरपालिका	gadhimaimun@gmail.com	gadhimaimun.gov.np
९५	रौतहट	माधव नारायण नगरपालिका	info@madhavnarayanmun.gov.np	madhavnarayanmun.gov.np
९६	रौतहट	गरुडा नगरपालिका	ito.garudamun@gmail.com	garudamun.gov.np
९७	रौतहट	देवाही गोनाही नगरपालिका	dewahigonahimun@gmail.com	dewahigonahimun.gov.np
९८	रौतहट	मौलापुर नगरपालिका	info@maulapurmun.gov.np	maulapurmun.gov.np
९९	रौतहट	बौधीमाई नगरपालिका	info@baudhimaimun.gov.np	baudhimaimun.gov.np
१००	रौतहट	परोहा नगरपालिका	info@parohamun.gov.np	parohamun.gov.np
१०१	रौतहट	राजपुर नगरपालिका	info@rajpurmunrautahat.gov.np	rajpurmunrautahat.gov.np
१०२	रौतहट	यमुनामाई गाउँपालिका	yamunamai5@gmail.com	yamunamaimun.gov.np
१०३	रौतहट	दुर्गा भगवती गाउँपालिका	ito.durgabhagawatimun@gmail.com	durgabhagawatimun.gov.np
१०४	रौतहट	राजदेवी नगरपालिका	rajdevimata123@gmail.com	rajdevimun.gov.np
१०५	रौतहट	गौर नगरपालिका	info@gaurmun.gov.np	gaurmun.gov.np
१०६	रौतहट	ईशनाथ नगरपालिका	ishnathmun@gmail.com	ishnathmun.gov.np
१०७	बारा	निजगढ नगरपालिका	nijgadhmun@gmail.com	nijgadhmun.gov.np
१०८	बारा	कोल्हवी नगरपालिका	info@kolhabimun.gov.np	kolhabimun.gov.np
१०९	बारा	जीतपुर सिमरा उप-मनपा	jeetpursimarasubmetropolitan@gmail.com	https://jeetpursimaramun.gov.np
११०	बारा	परवानीपुर गाउँपालिका	parwanipurgaupalika@gmail.com	parwanipurmun.gov.np
१११	बारा	प्रसौनी गाउँपालिका	prasaunigaupalika1@gmail.com	prasaunimun.gov.np
११२	बारा	विश्रामपुर गाउँपालिका	ito.bishrampurmun@gmail.com	bishrampurmun.gov.np
११३	बारा	फेटा गाउँपालिका	phetagaupalika@gmail.com	phetamun.gov.np
११४	बारा	कलैया उपमहानगरपालिका	kalaiyamun@gmail.com	kalaiyamun.gov.np
११५	बारा	करैयामाई गाउँपालिका	ito@karaiyamaimun.gov.np	karaiyamaimun.gov.np

११६	बारा	बारागढी गाउँपालिका	ito.baragadhimun@gmail.com	baragadhimun.gov.np
११७	बारा	आदर्श कोटवाल गाउँपालिका	aadarshakotwalmun@gmail.com	aadarshakotwalmun.gov.np
११८	बारा	सिम्रौनगढ नगरपालिका	simraungadhmun@gmail.com	simraungadhmun.gov.np
११९	बारा	पचरौता नगरपालिका	ito.pachrautamun@gmail.com	pachrautamun.gov.np
१२०	बारा	महागढीमाई नगरपालिका	mahagadhimaimun@gmail.com	mahagadhimaimun.gov.np
१२१	बारा	देवताल गाउँपालिका	ito.devtalmun@gmail.com	devtalmun.gov.np
१२२	बारा	सुवर्ण गाउँपालिका	ito.suwarnamun@gmail.com	suwarnamun.gov.np
१२३	पर्सा	ठोरी गाउँपालिका	ito.thorirmun@gmail.com	thorimun.gov.np
१२४	पर्सा	जिरा भवानी गाउँपालिका	jirabhawanigaupalika@gmail.com	jirabhawanimun.gov.np
१२५	पर्सा	जगरनाथपुर गाउँपालिका	info@jagarnathpurmun.gov.np	jagarnathpurmun.gov.np
१२६	पर्सा	पटेर्वा सुगौली गाउँपालिका	paterwasugauligaupalika@gmail.com	paterwasugaulimun.gov.np
१२७	पर्सा	सखुवा प्रसौनी गाउँपालिका	ito.sakhuwaprasaunimun@gmail.com	sakhuwaprasaunimun.gov.np
१२८	पर्सा	पर्सागढी नगरपालिका	info@parsagadhimun.gov.np	parsagadhimun.gov.np
१२९	पर्सा	बिरगंज महा महानगरपालिका	info@birgunjmun.gov.np	birgunjmun.gov.np
१३०	पर्सा	बहुदरमाई नगरपालिका	bahudarmaimun@gmail.com	bahudarmaimun.gov.np
१३१	पर्सा	पोखरिया नगरपालिका	ito.pokhariyamun@gmail.com	pokhariyamun.gov.np
१३२	पर्सा	कालिकामाई गाउँपालिका	kalikamaimun@gmail.com	kalikamaimun.gov.np
१३३	पर्सा	धोबीनी गाउँपालिका	dhobinimun@gmail.com	dhobinimun.gov.np
१३४	पर्सा	छिपहरमाई गाउँपालिका	chhipaharmaimun@gmail.com	chhipaharmaimun.gov.np
१३५	पर्सा	पकाहा मैनपुर गाउँपालिका	pakahamainpurmun@gmail.com	pakahamainpurmun.gov.np
१३६	पर्सा	बिन्दबासिनी गाउँपालिका	ito.bindabasinimun@gmail.com	bindabasinimun.gov.np

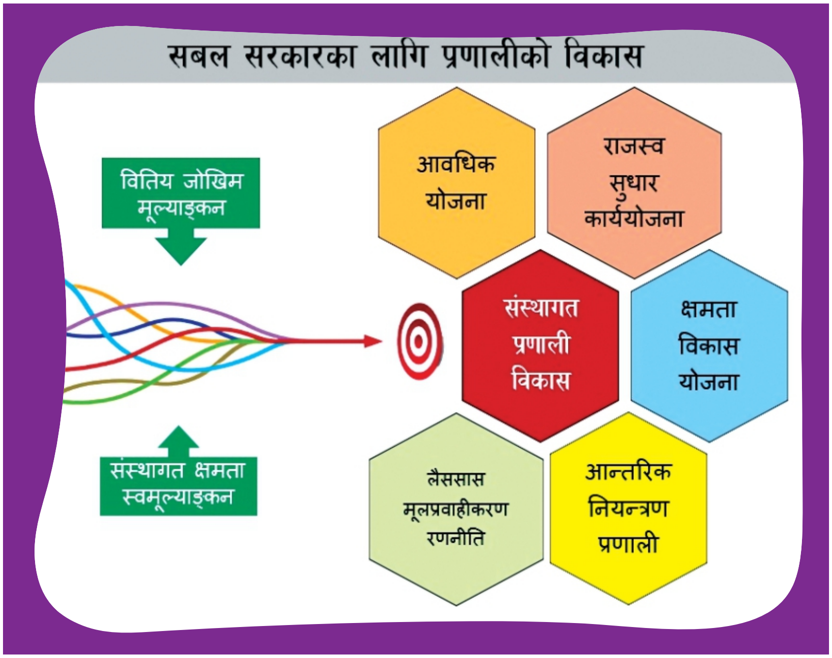

अनुसूची–६

प्रदेश सरकारका मन्त्रालय र निकायहरुको ईमेल ठेगाना र वेबसाइट

क्र.सं	मन्त्रालय/कार्यालय	ईमेल	वेब साईट
१	प्रदेश प्रमुखको कार्यालय	info@ocs.p2.gov.np	ocs.p2.gov.np
२	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय	ocmcm@p2.gov.np	ocmcm.madhesh.gov.np
३	प्रदेश सभा सचिवालय	provinceassemblyp2@gmail.com	provincialassembly.p2.gov.np
४	अर्थ मन्त्रालय	info.moeap@p2.gov.np	mof.madhesh.gov.np
५	गृह, संचार तथा कानून मन्त्रालय	moial@p2.gov.np, intlawpradesh2@gmail.com	moiac.madhesh.gov.np
६	वन तथा वातावरण मन्त्रालय	moitfep2@gmail.com	moitfe.p2.gov.np
७	भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय	mopid@p2.gov.np	mopid.madhesh.gov.np
८	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	info.molmac@madhesh.gov.np	molmac.madhesh.gov.np
९	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	mosd.p2.gov@gmail.com; mosd@p2.gov.np	mosd.madhesh.gov.np
१०	उर्जा, सिँचाई तथा खानेपानी मन्त्रालय	info.mowsed@madhesh.gov.np	mowsed.madhesh.gov.np
११	शिक्षा तथा समाज कल्याण मन्त्रालय	moesw.madhesh@gmail.com	mowcys.madhesh.gov.np
१२	उद्योग, वाणिज्य, तथा पर्यटन मन्त्रालय	mocsast@gmail.com	mocsast.madhesh.gov.np
१३	प्रदेश नीति तथा योजना आयोग	statepcp2@gmail.com	pc.p2.gov.np
१४	प्रदेश लोकसेवा आयोग	info.ppsc@p2.gov.np	ppsc.p2.gov.np
१५	मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय	info.oca@madhesh.gov.np	oca.madhesh.gov.np
१६	प्रदेश लेखा नियन्त्रकको कार्यालय	stco2@fcgo.gov.np, pralenika02@gmail.com	stco.p2.gov.np
१७	प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्र	prtcjnk@gmail.com	prtc.madhesh.gov.np
१८	आमसञ्चार प्राधिकरण	aamsancharpradhikaran@gmail.com	

नागरिकले प्राप्त गरेको ज्ञानलाई सीपमा बदल्ने, सीपलाई उद्यममा, उद्यमबाट उत्पादन बढाउने, उत्पादनबाट आउने प्रतिफल नवप्रवर्तन र मानव कल्याणमा लगाउनु समृद्धि प्राप्त गर्ने उत्तम उपाय हो ।

• पत्र-पत्रिकाबाट

बित्तिय सुशासन जोखिम मुल्याङ्कन सम्बन्धि अन्त्रक्रिया

रञ्जन यादव
जीतपुरसिमरा, ८ मंसिर

स्थानीय तहको बित्तिय सुशासन जोखिम मुल्याङ्कन सम्बन्धि अन्त्रक्रिया र अभिमुखिकरण कार्यक्रम बाराको कलैयामा शुक्रवार सम्पन्न भएको छ।

मधेश प्रदेश सरकार प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रको आयोजना र जिल्ला समन्वय समिती बाराको सहकार्यमा भएको कार्यक्रममा बाराका १६ वटा स्थानीय तहका कर्मचारी र जन प्रतिनिधिहरुको सहभागिता रहेको थियो।

तीन दिनसम्म चलेको कार्यक्रममा जिल्ला समन्वय समितिका अधिकृत आमोद चौधरी ,सार्वजनिक विपत्त व्यवस्थापन विज्ञ देवराज राई र स्थानीय शासन बिज्ञ अर्जुन कुश्वाहाले प्रशिक्षण दिनुभएको थियो। बित्तिय सुशासन जोखिम मुल्याङ्कन सम्बन्धि कार्यबधि २०७७ कार्यान्वयनको

चरणमा रहेकाले प्रत्येक आर्थिक बर्षको गतिबिधिको जोखिम मुल्याङ्कन गर्नमा सहयोगी साबित होस् भन्ने उदेश्यले कार्यक्रमको आयोजना गरिएको स्थानीय शासन बिज्ञ अर्जुन कुश्वाहाले जानकारी दिनुभयो।

कार्यक्रममा दुई दिन प्रत्येक स्थानीय तहका योजना शाखा ,आर्थिक शाखा ,सुचना प्रबिधि अधिकृत र यसका फोकल पर्सनलाई प्रशिक्षण दिएको थियो।

कार्यक्रमको अन्तिम दिन सिकेका कुराहरु कर्मचारीहरु ब्यहारमा लागु गरे कि गरेनन् भन्नेर हेर्न र निर्देशन दिन पालिका प्रमुख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतहरुसँग अन्तरक्रिया गरिएको स्थानीय शासन बिज्ञ

२०७९ मंसिर २५ गते आइतवार

लैंगिक हिंसा विरुद्ध विद्यार्थीसंग अन्तरकृया सम्पन्न

टाइम्स समाचारदाता

जनकपुरधाम । लैंगिक हिंसा विरुद्धको १६ दिने अभियान संचालन भईरहदा धनुषाको दुई वटा विद्यालयका सय भन्दा बढी विद्यार्थीहरुलाई लैंगिक हिंसाका विरुद्ध जानकारी गराइएको छ। सभ्य समाजको पहिचान : लैंङिगक हिंसा बिरुद्धको अभियान नाराका साथ प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्र मधेश प्रदेश जनकपुरधामले जनकपुरधाम ८ स्थित यज्ञवल्क्य संस्कृत नमुना मावि तथा मुखियापट्टी मुसहरनियाँ १ स्थित राष्ट्रिय मावि मुसहरनियाँका कक्षा ९ र १० का सय भन्दा बढी विद्यार्थीहरुलाई प्रशिक्षक बटुकनाथ झा तथा अन्जना दत्तले महिला हिंसा, लैंगिक हिंसा, घरेलु हिंसाका प्रकार, कार्य स्थलमा हुने हिंसा ,आर्थिक, मानसिक हिंसाका बारेमा जानकारी गराउनुका साथै यसका असर, यसबाट बच्ने उपाय तथा मानव अधिकारका

बारेमा प्रशिक्षण दिनुभएको केन्द्रका पुर्वाधार विकास बिज्ञ शहनाज अंसारीले जानकारी दिनुभयो । उहाँले सहभागी विद्यार्थीहरुलाई १६ दिने लैंगिक हिंसा विरुद्धको अभियानका क्रममा केन्द्रले विद्यालय स्तर देखि नै महिला तथा लैंगिक हिंसाका सामाजिक स्तरमा देखिएकाले विद्यार्थीहरुलाई यसका विरुद्धमा सशक्त भई लैंगिक हिंसा विरुद्ध सचेत हुन प्रशिक्षण दिइएको बताउनु भयो। सो प्रशिक्षणमा केन्द्रका साहायक शाखा अधिकृत मनोज कुमार झाले प्राविधिक काम गर्नुभएको थियो। यस प्रकारको प्रशिक्षण पाएपछि आफुहरुलाई धेरै प्रकारका जानकारी प्राप्त भएको र यसका आधारमा अगामी दिनमा विभिन्न प्रकारका हिंसाका विरुद्धमा आवाज बुलन्द गर्ने राष्ट्रिय माध्यमिक विद्यालय मुसहरनियाँका कक्षा ९ का विद्यार्थी निकी कुमारी महतोले बताए।

वित्तीय सुशासन जोखिम मुल्याङ्कनका विषय क्षेत्रहरु

(क) योजना, बजेट तथा कार्यक्रम व्यवस्थापन

(ख) कार्यान्वयन क्षमता तथा व्यवस्थापन

(ग) लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन

(घ) अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा लेखापरीक्षण

(ङ) राजस्व व्यवस्थापन

• फोटो ग्यालरी

सम्पर्क ठेगाना

प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्र

मुजेलिया, जनकपुरधाम, मधेश प्रदेश

वेबसाइटः prtc.madhesh.gov.np

इमेलः prtcjnk@gmail.com

फोन नं. ०४१-४२४१८३, ४२४१८४